Vývoj spotřeby masa a vajec

Prof. Ing. Květoslava Šustová, Ph.D.
AMBIS, vysoká škola a.s.

Plné nákupáky klamaly, propad útrat Čechů byl loni čtyřnásobný oproti covidu

Propad tržeb

- zveřejněná čísla statistiků za celý loňský rok - tržby maloobchodu se totiž – v inflačním očištění – **propadly o více než čtyři procenta**.

- Že to není mnoho? Pak vězme, že je to nejhlubší propad minimálně v tomto miléniu, tedy od roku 2000. **Dokonce ani během globální finanční krize roku 2009 se tržby tolik nepropadly.** Tehdy jen zhruba ve čtvrtinovém rozsahu. A v prvním covidovém roce 2020 jakbysmet; před čtyřmi lety rovněž tržby spadly, ale jen opět zhruba ve čtvrtinovém rozsahu oproti loňsku.
- **Ve druhém covidovém roce 2021 už ovšem výrazně rostly**. Během covidu, jak máme v živé paměti, přitom uzavírky a omezení kamenného maloobchodu výrazně omezovaly možnosti lidí utrácet, což jen zčásti mohly kompenzovat tehdy tak bující obchody internetové.

Změnily se nákupní zvyklosti

- **Plná nákupní centra nebo narvané restaurace jsou jen klamem.** Lidé v nich možná jsou, stejně jako auta na parkovištích před nimi, ale nyní od statistiků **víme, že útraty zákazníků nebyly valné.**
- To skutečně podstatné totiž není, zda se člověk na nákup vydává, ale co a kolik toho kupuje.
- Loni v prosinci již dvacátý měsíc v řadě škrtili své výdaje za potraviny; dvacátý měsíc v řadě jich kupovali meziročně méně.
- Nákupní košík není tak plný jako dříve. V restauraci si lidé třeba odpustí polévku nebo dezert, msto tří piv si dají dvě atd.

Nejhorší v miléniu

- Loňský propad tržeb, navíc **nastal po propadu roku předešlého, v roce 2022 se** maloobchod – navzdory odeznění covidu – propadl o bezmála čtyři procenta, takže **loňský pokles nastal z poměrně již nízké základny**, je tedy ještě závažnější.
- Současná vlna inflace byla z hlediska spotřeby domácností daleko ničivější než covid. Za covidu totiž kamenné obchody či gastronomické provozy byly z nemalé části zavřené, zatímco v uplynulých dvou letech nikoli.
- Mimořádně vysoká celoroční průměrná inflace, **jež loni druhý rok v řadě dosáhla dvouciferné hodnoty**, si tedy vybrala velkou daň. Češi v uplynulých dvou letech čelili největšímu propadu reálných mezd od roku 1993, což právě **fatálně podvázalo jejich spotřebitelskou poptávku a celý maloobchod**.

Pokles české ekonomiky v loňském roce

- **Česká ekonomika loni klesla, a to reálně o 0,4 procenta.**
- To představuje teprve šestý rok historie novodobé České republiky od roku 1993, kdy její hospodářství vykázalo pokles. Předtím se tak stalo v letech 1997 a 1998, v důsledku tehdejších finančních otřesů, dále pak v letech 2009 a 2012, vlivem nejprve zmíněné světové finanční krize a následně evropské dluhové krize, respektive reakcí Česka a jeho vlád na ně.
- **Naposledy se pak česká ekonomika propadla v roce 2020**, a to kvůli covidu a souvisejícím restrikcím a omezením mezinárodního obchodu.

Slibnější vyhlídky

- Letos by se měl vývoj maloobchodních tržeb vrátit celkem přesvědčivě do kladného pásma – předpokládá se, že si tržby polepší o 3,5 %.
- **Otázkou je, zda se trh vymaní se z tzv. spotřebitelské recese.**
- Maloobchodním tržbám pomáhá zejména růst reálných mezd – ty dva roky znatelně klesaly.
- Podstatnou část ze vzestupu reálných výdělků ovšem zase vezmou dopady konsolidačního balíčku v podobě vyšších daní a odvodů.
- Tuzemská ekonomika by měla sice růst, ale poměrně slabě, **o 0,6 %**.

Rizika – zejména geopolitická

- Rizikem je vývoj v sousedním Německu, které může v krajním případě pod nulu stáhnout celou českou ekonomiku.

- Mezinárodní fondy nyní sází na pád německé ekonomiky a jejích největších firem typu Volkswagenu nebo Deutsche Bank. Německo dle nich páchá ekonomickou sebevraždu. Podle těchto fondů vedla populistická opatření německých vlád k odpojování jaderných a uhelných elektráren, takže nyní z velké části zůstávají jen plynové zdroje v tom případě, kdy panuje nepřízeň počasí taková, že obnovitelné zdroje nevyrábí elektřiny dostatek.

Riziko provázanosti s německou ekonomikou

- Plyn v důsledku války na Ukrajině musí Německo dovážet ze světa dráže, než když jej dodávalo potrubím Rusko.
- **Neutěšená energetická situace osudově podvazuje konkurenceschopnost největších německých firem**.
- Pokud situace v Německu nastane, doplatí na to také ČR.
- A samozřejmě i český spotřebitel. Jeho náladu utrácet už sice nebude kazit inflace, ale konsolidační balíček a německá ekonomická situacce.

Růst cen potravin

Které potraviny nejvíc zdražily?

Název	MJ	Leden 2021	Leden 2022	rozdíl %
Cukr krystalový	kg	14,16	30,70	116,8
Cukr moučkový	kg	14,81	31,72	114,2
Vejce slepičí - čerstvá	10 ks	25,95	48,92	88,5
Rostlinný tuk roztíratelný	kg	96,99	153,38	58,1
Pšeničná hladká mouka	kg	12,95	20,06	54,9
Vepřové sádlo škvařené	kg	62,78	96,18	53,2
Mléko polotučné trvanlivé	l	12,22	18,69	52,9
Piškoty dětské světlé	g	7,41	11,05	49,1
Pečivo pšeničné bílé	kg	45,35	67,49	48,8

Zdroj: Český statistický úřad

SZ | BYZNYS

Nárůst cen potravin

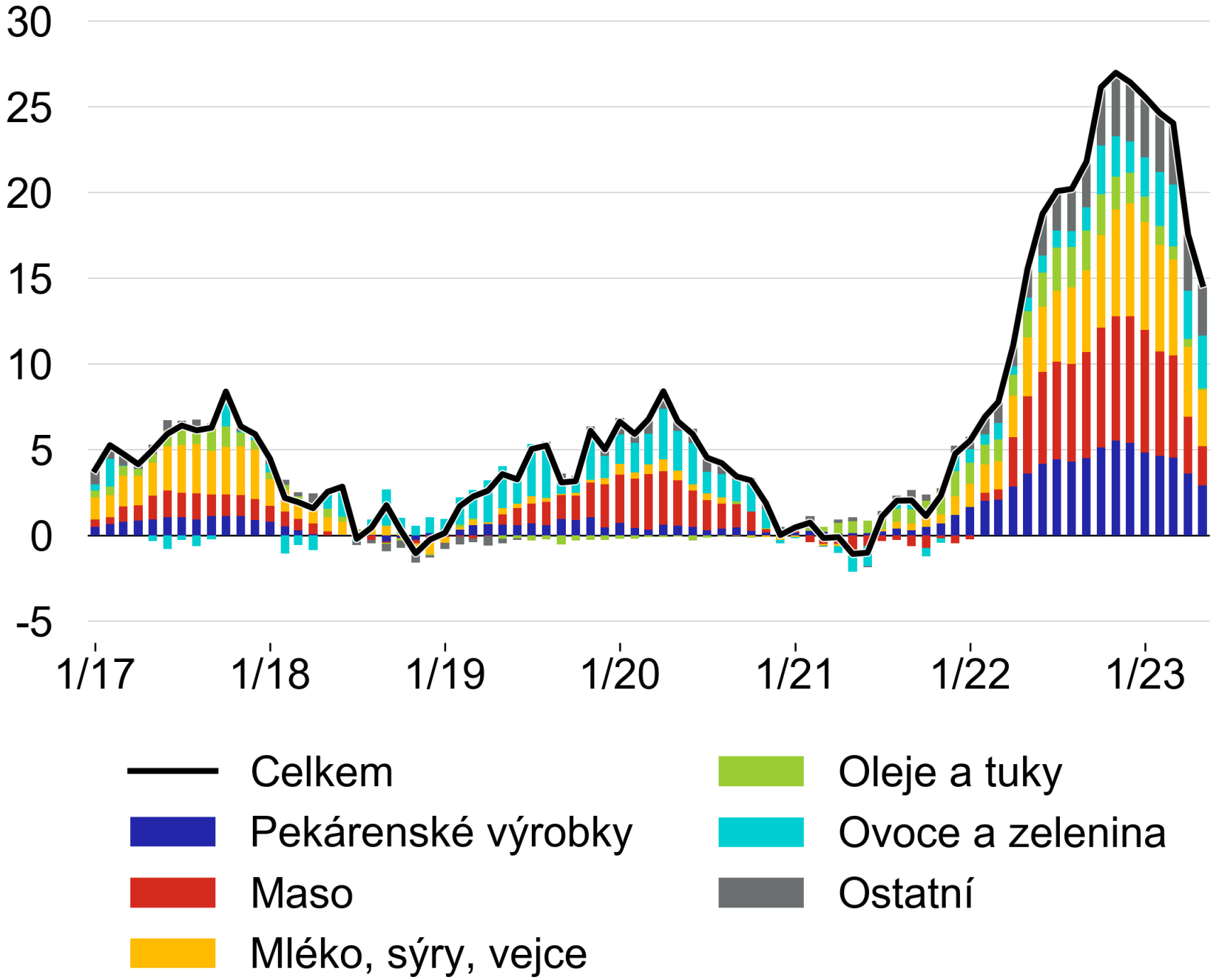

Vývoj cen potravin v Kč

Zdroj ČSÚ, PRÁVO-ti

máslo 1 kg
vepřová pečeně 1 kg
vejce slepičí čerstvá 10 ks
chléb kmínový 1 kg
cukr krystal 1 kg
brambory konzumní 1 kg
pivo světlé lahvové 0,5 l

máslo
188,26
267,94
listopad 2022
209,81

vepřová pečeně
148,86
127,51
únor 2022
174,72

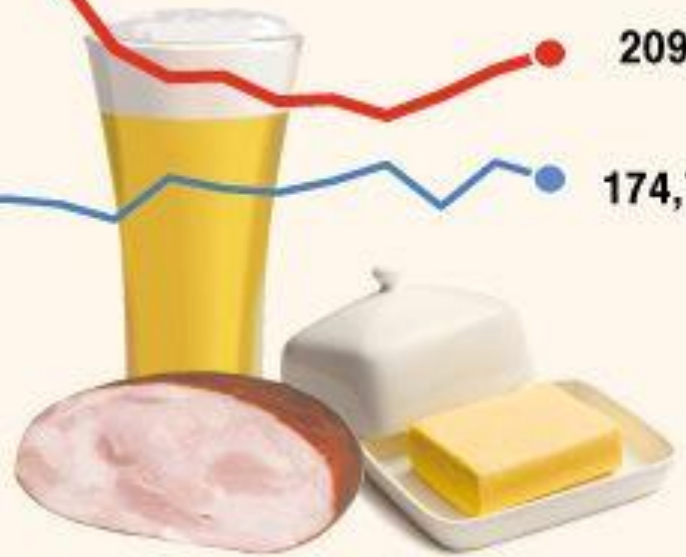

leden 2023
61,64

vejce
32,09
50,73

chléb
26,48
39,84

cukr
15,63
30,21

brambory
14,69
23,28

pivo
12,88
14,93

leden 2021

listopad 2023

Maso

Světový trh s vepřovým masem

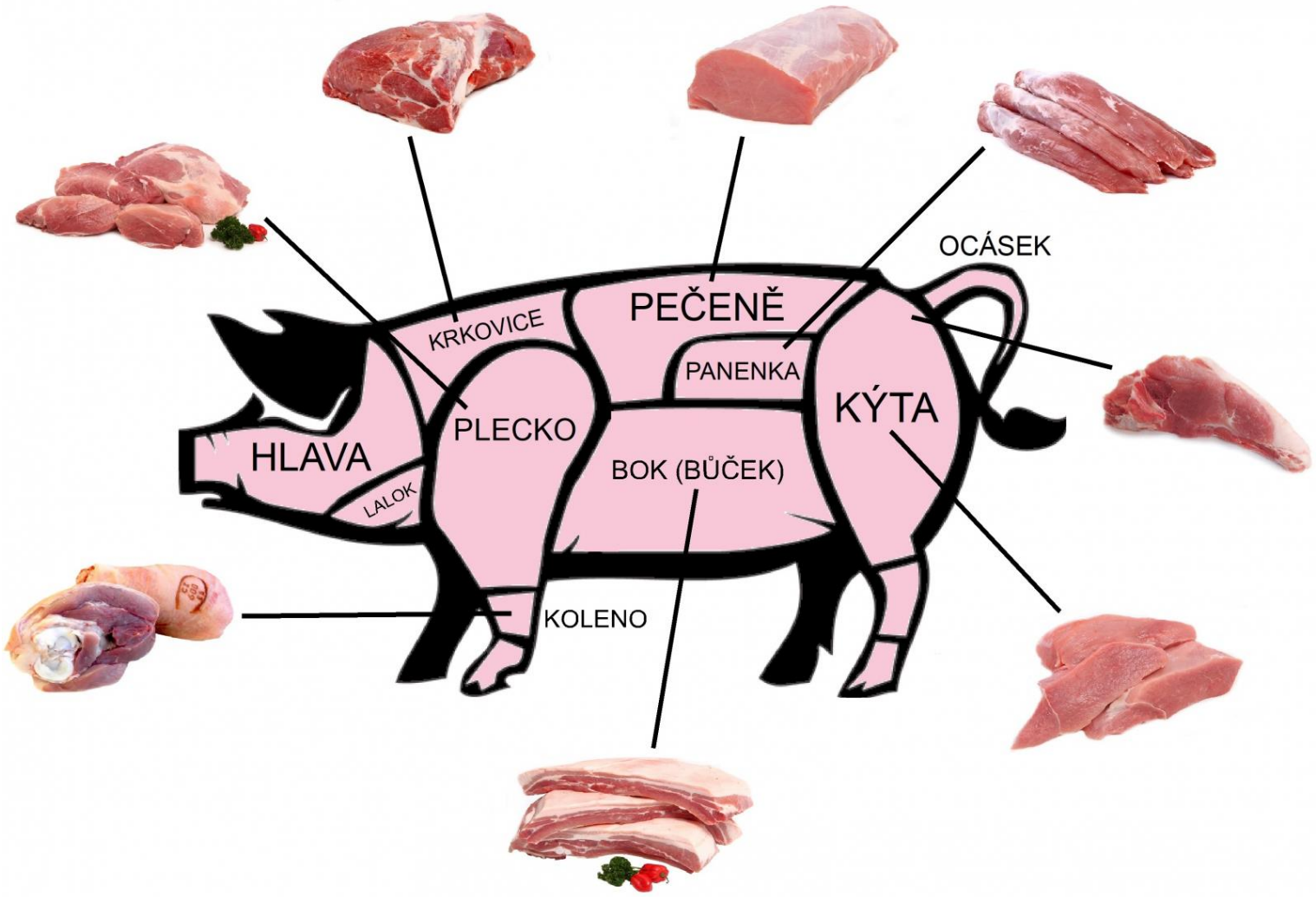

- Světový obchod s masem zůstal v roce 2021 z pohledu vývozu i dovozu náročný, protože pandemie COVID–19 nadále vytvářela problémy nejen s dodavatelskými řetězci, ale i s dopravou.
- V roce 2021 se podle předběžných údajů USDA-FAS z dubna 2022 meziročně zvýšila celková produkce masa ve světě o 5,4 %, tj. o 13,6 mil. t. po klesajícím trendu nastartovaném v roce 2019.
- Hlavním důvodem nárůstu globální produkce bylo její zvýšení především v odvětví vepřového masa, kde v porovnání s ostatními druhy mas produkce meziročně vzrostla o 12,4 %, tj. o téměř 13 mil. t.
- Tento nárůst byl důsledkem zotavení po výskytu onemocnění afrického moru prasat v chovech největšího světového producenta – Číny a zvýšení produkce v EU.

Produkce vepřového masa v EU v roce 2022

- V EU-27 bylo vloni vyprodukováno 22,1 mil. t vepřového masa v ekvivalentu váhy JUT. Oproti roku 2021 došlo ke snížení o 5,6 %. S produkcí necelých 5,1 mil. t se na první příčce umístilo Španělsko, které sesadilo z trůnu Německo. Ani Španělsku se nevyhnul pokles v produkci (-2,2 %), oproti Německu (-9,8 %) však propad nebyl tak výrazný. V první pětce hlavních hráčů se dále umístily Francie, Polsko a Nizozemsko. S produkcí vyšší jak 1 mil. t vepřového ročně patří mezi přední země také Dánsko, Itálie a Belgie. ČR je na 15. místě za Švédskem.
- V meziročním srovnání zaznamenaly největší propad (>10 %) Slovensko a Rumunsko. Mezi 9-10 % poklesu došlo v Německu, Belgii a Polsku. Vyrovnanou meziroční produkci vykázalo Irsko a Švédsko.

Tab. A.2.1 Světová produkce a spotřeba masa v letech 2018–2021 (mil. t)

Ukazatel		2018	2019	2020	2021 předb.	2022 odhad	2022/21 v %
Produkce**	Hovězí a telecí	57,731	58,653	57,735	58,134	58,693	1,0
	Vepřové	111,921	101,03	95,767	107,730	110,509	2,6
	Drůbeží*	92,667	97,39	99,254	100,537	100,974	0,4
	Maso celkem	**262,319**	**257,073**	**252,756**	**266,401**	**270,176**	**1,4**
Spotřeba**	Hovězí a telecí	55,451	56,376	56,125	56,601	56,895	0,5
	Vepřové	111,072	99,877	95,075	107,193	109,83	2,5
	Drůbeží*	90,264	94,785	96,835	98,093	98,502	0,4
	Maso celkem	**256,787**	**251,038**	**248,035**	**261,887**	**265,227**	**1,3**

Poznámka: * *Drůbeží maso zahrnuje kuřecí a krůtí,*
** *údaje pouze za sledované země*

Pramen: USDA-FAS, duben 2022

Graf A.2.1 Podíl globální spotřeby jednotlivých druhů masa z celkové spotřeby (%)

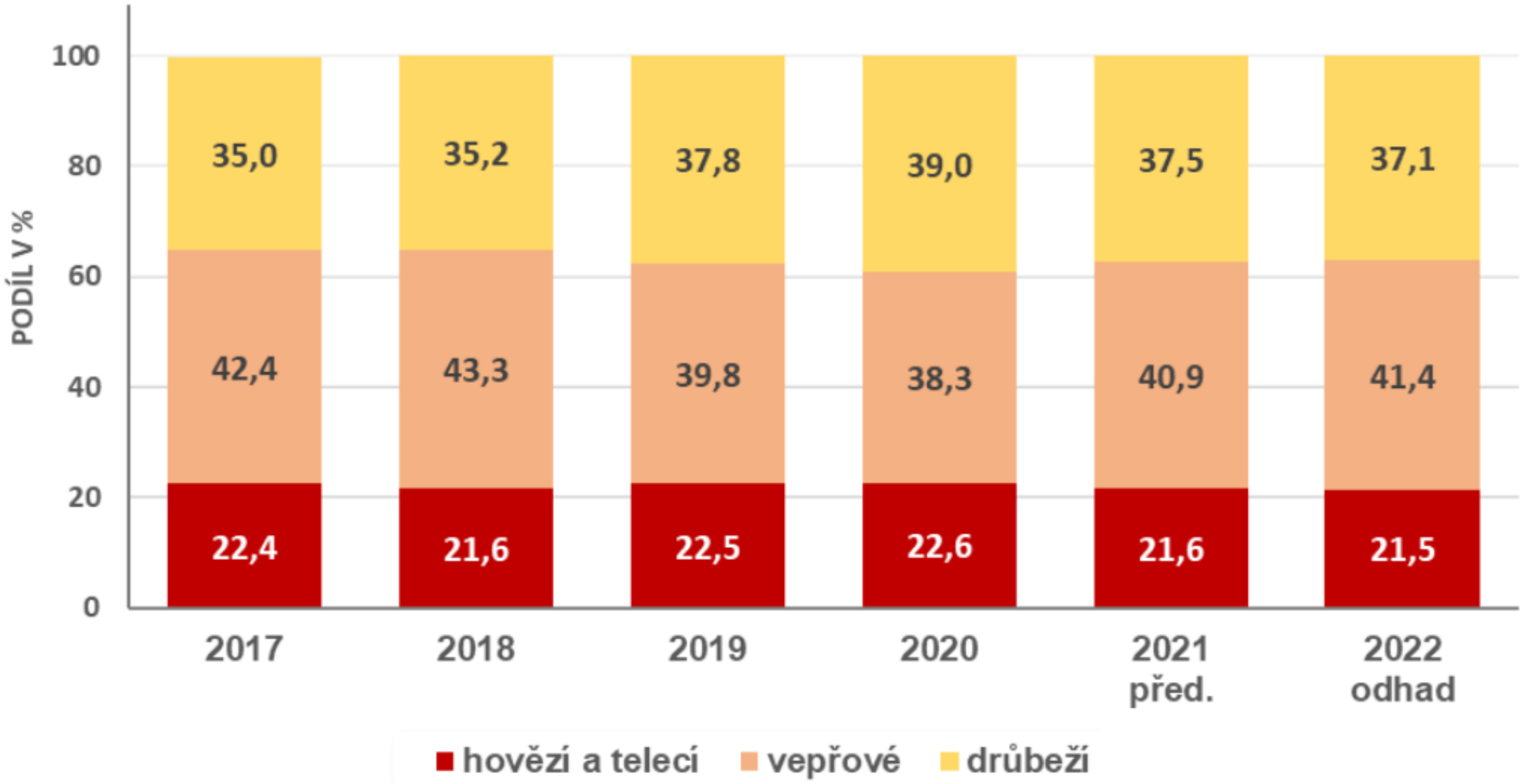

Pramen: USDA-FAS, duben 2022, výpočet ÚZEI

Světová spotřeba masa

- Největší podíl z celkové spotřeby masa zaujímalo až do roku 2019 vepřové maso.
- V roce 2020 se na první příčku vyhouplo maso drůbeží.
- Zatímco v roce 2012 připadlo z celkového objemu spotřeby masa na vepřové 43,2 %, do roku 2020 tento podíl klesl na 38,3 % a v roce 2021 se opět zvýšil na 40,9 %

Graf A.2.2 Světová produkce vepřového masa v roce 2019

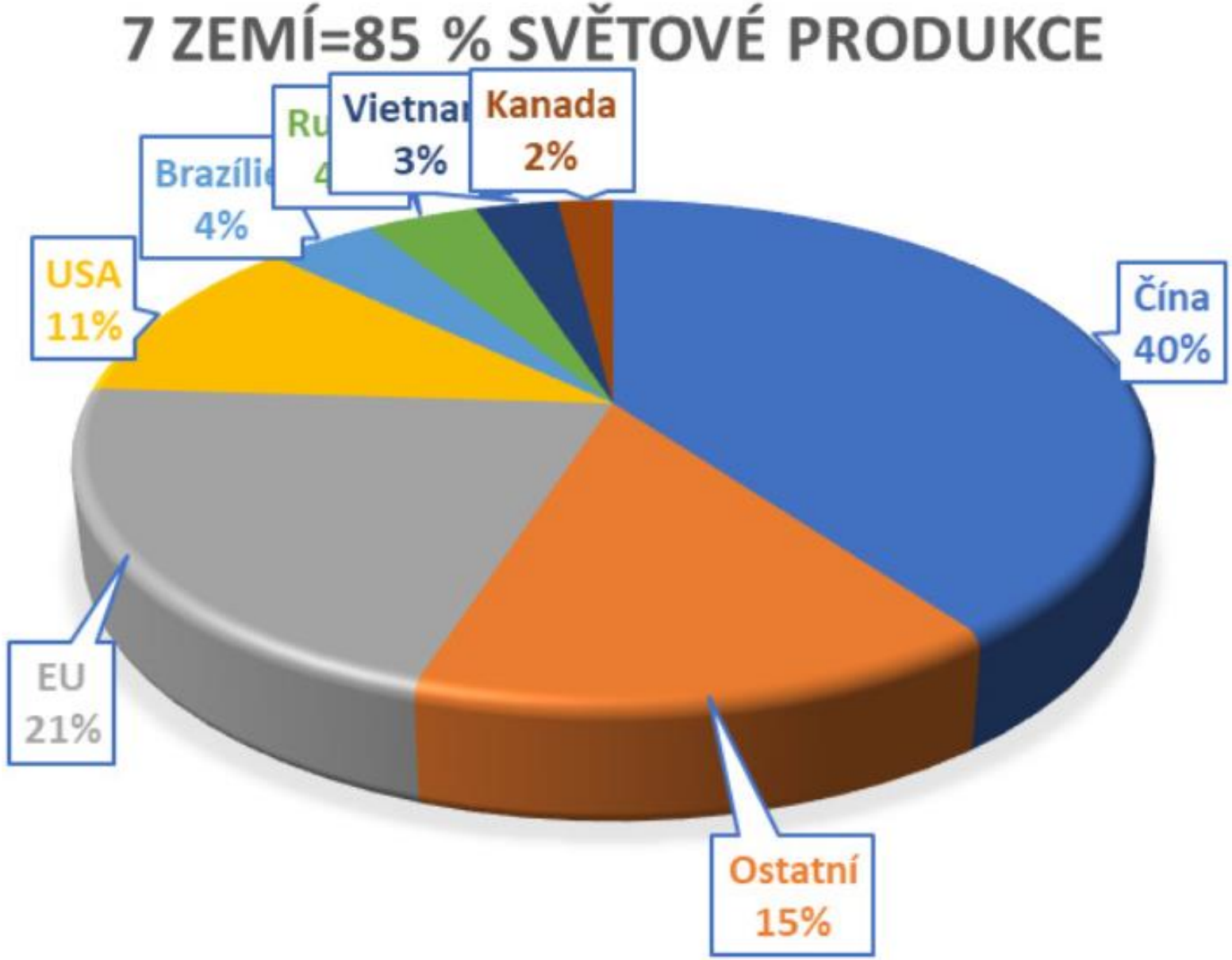

Graf A.2.3 Struktura chovů prasat ve světě podle nejvýznamnějších zemí (%)

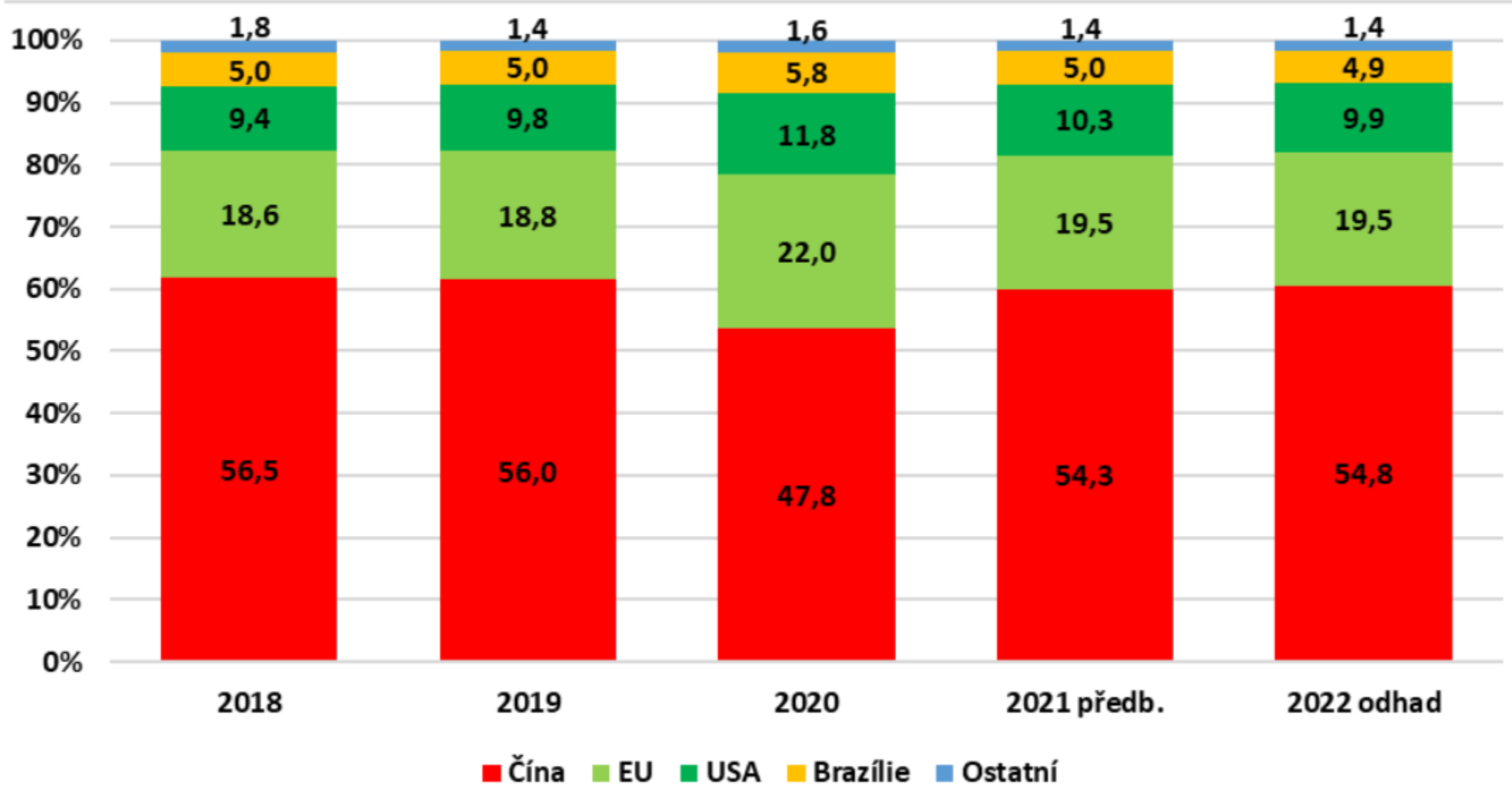

Pramen: USDA-FAS, leden 2022, výpočet ÚZEI

Světová spotřeba vepřového masa

- v roce 2021 se zvýšila. V porovnání s rokem 2020 byla vyšší o 10,7 % (tj. o 10,2 mil. t) a dosáhla úrovně 105,2 mil. t.
- Příčinou byl nárůst spotřeby hlavního světového konzumenta Číny, meziročně o 21,4 %, tj. o 8,9 mil. t. Tato nejlidnatější země má roční spotřebu 50,4 mil. tun a téměř 48% podíl z celkové globální spotřeby vepřového masa. Důvodem vyšší spotřeby byla dostatečná nabídka čínské produkce a klesající ceny vepřového masa. Velkoobchodní ceny vepřového masa v Číně klesly téměř o 54 % na 3,12 USD/kg, zhruba na úroveň, která byla před začátkem pandemie AMP.

Světová spotřeba vepřového masa

- Spotřeba 2020 se zvýšila také v EU o 3,2 % (o 0,58 mil. t),
- v Rusku o 1,7 % (o 0,060 mil. t),
- v Brazílii o 2,8 % (o 0,08 mil. t),
- ve Vietnamu o 7,3 % (o 0,20 mil. t),
- v Mexiku o 8,2 % (o 0,17 mil. t),
- na Filipínách o 17 % (o 0,22 mil. t)
- a v Hongkongu o 6,6 % (o 0, 03 mil. t).

Světová spotřeba vepřového masa

- V dalších významných producentských zemích došlo v roce 2021 k omezení spotřeby vepřového masa.
- Například ve Spojených státech se spotřeba snížila o 2,3 % (-0,24 mil. t).
- Mírně poklesla spotřeba vepřového masa také v Japonsku, v Jižní Koreji a v Kanadě.

Tab. A.2.5 Spotřeba vepřového masa ve světě v letech 2018–2022 (tis. t)

Země	2018	2019	2020	2021 předp.	2022 odhad	2021/2020 v %
Čína	55 295	44 866	41 521	50 400	53 600	21,4
EU	19 654	18 894	18 201	18 780	18 780	3,2
USA	9 747	10 066	10 034	9 799	9 902	-2,3
Rusko	3 202	3 363	3 468	3 528	3550	1,7
Brazílie	3 043	3 116	2 949	3 032	3 098	2,8
Japonsko	2 774	2 714	2 732	2 730	2 765	-0,1
Vietnam	2 869	2 493	2 687	2 884	2965	7,3
Mexiko	2 116	2 159	2 052	2 220	2 365	8,2
Jižní Korea	2 001	2 011	1 976	1 919	2 003	-2,9
Filipíny	1 883	1 806	1 281	1 499	1 374	17,0
Kanada	913	947	858	851	960	-0,8
Hongkong	539	405	441	470	490	6,6
ostatní	7 031	7 035	6 853	7 133	7 228	4,1
Celkem	**111 067**	**99 875**	**95 053**	**105 245**	**109 080**	**10,7**

Pramen: USDA-FAS, leden 2022

Poznámka: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země

Graf A.3.1 Podíl nejvýznamnějších výrobců vepřového masa na výrobě EU 27 v roce 2021

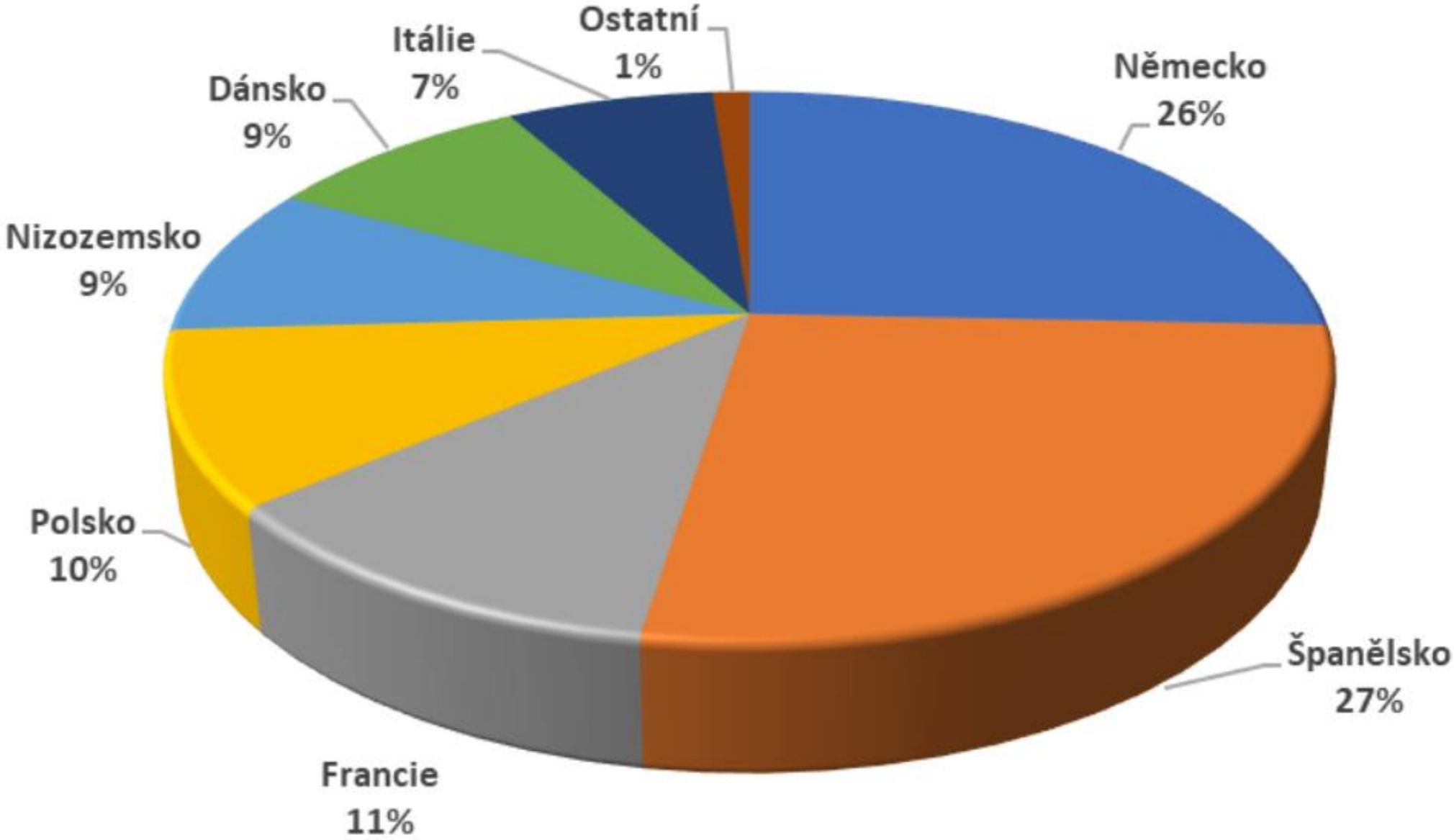

Pramen: Eurostat

Graf A.3.3 Změna v počtu poražených prasat a v porážkové hmotnosti jatečného zvířete v roce 2021 proti roku 2020 ve vybraných zemích EU (v %)

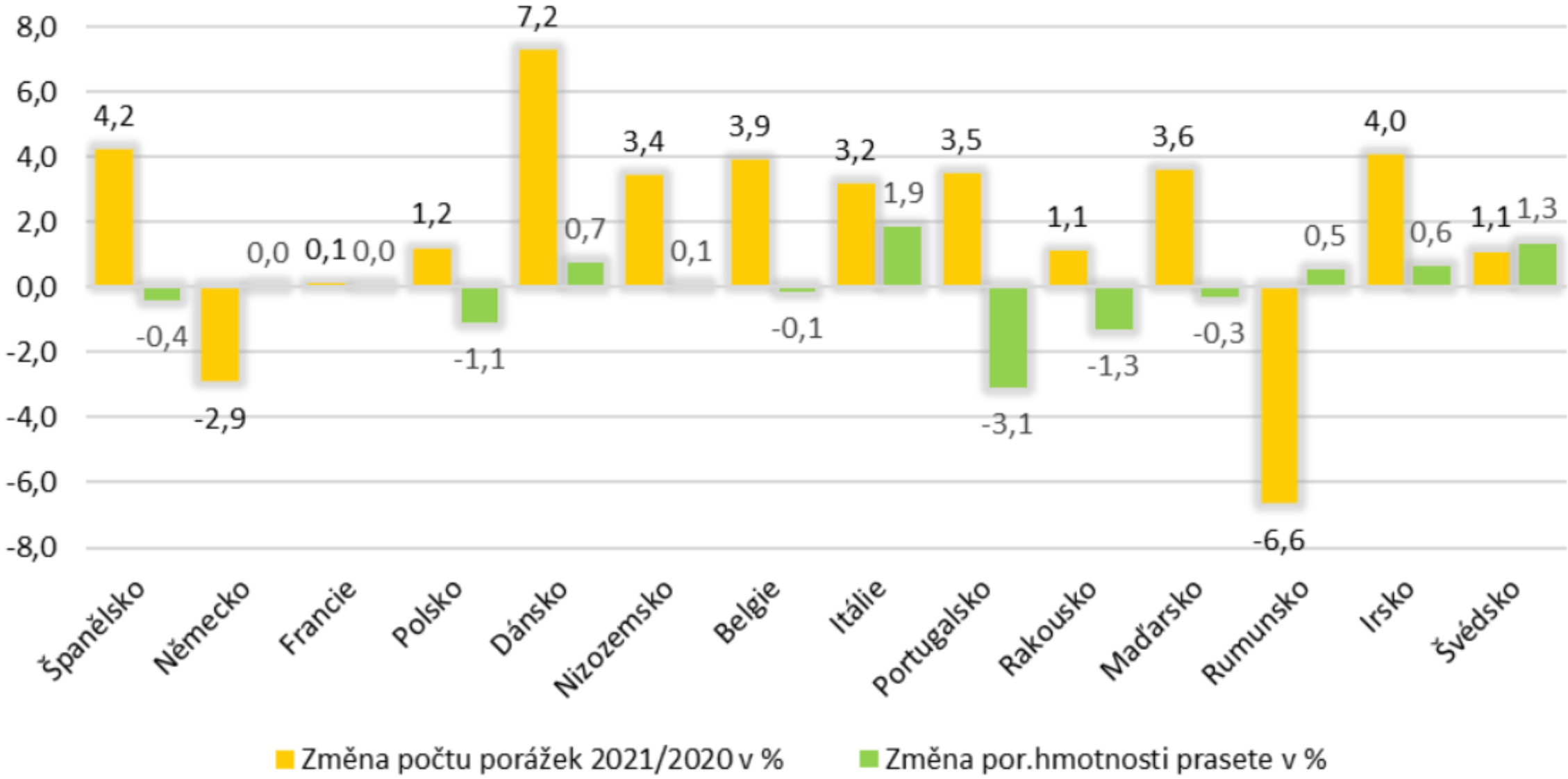

Pramen: Eurostat

Export vepřového masa

- Export vepřového masa EU byl v roce 2021 ovlivněn mírnější poptávkou na globálním trhu a výskytem afrického moru prasat v Německu a v Polsku.

Africký mor prasat (AMP)

- nebezpečné, nakažlivé onemocnění domácích i divokých prasat. Na člověka se nepřenáší. Původcem nákazy je DNA virus, který se šíří ve vnímavých prasečích populacích a u nakažených zvířat vyvolává širokou škálu klinických příznaků.
- Onemocnění se může rychle šířit nejen přímým kontaktem s nakaženým zvířetem, ale i prostřednictvím produktů získaných z nakažených zvířat nebo kontaminovanými předměty a krmivem. Při výskytu AMP v populaci prasat divokých dochází k přenosu a šíření viru AMP jednak přímým kontaktem mezi prasaty, ale také kontaktem s kadávery prasat divokých, která uhynula následkem infekce AMP. Infikované kadávery se pak stávají hlavním rezervoárem viru AMP v prostředí.
- Největším rizikem šíření AMP na velké vzdálenosti je pak přenos prostřednictvím tepelně nedostatečně opracovaných produktů z vepřového masa.

Africký mor prasat (AMP)

- AMP je charakteristický vysokou, téměř 100 % letalitou a je tak velkou hrozbou nejen pro prasata divoká, ale zejména pro chovy domácích prasat.
- Léčba AMP neexistuje.
- Do Evropské unie byl AMP zavlečen v roce 2014, kdy byl diagnostikován v pobaltských zemích (Estonsku, Lotyšsku a Litvě) a došlo k jeho rozšíření i do Polska.
- Proto byl v České republice v srpnu 2014 zaveden monitoring, v jehož rámci jsou všechna nalezená uhynulá prasata divoká, včetně prasat sražených dopravním prostředkem, vyšetřována jak na klasický mor prasat, tak i na africký mor prasat.
- V České republice se africký mor prasat (AMP) až do roku 2016 nikdy nevyskytoval.

- Dne 26. 6. 2017 byl zjištěn Státním veterinárním ústavem (SVÚ) Olomouc historicky první případ pozitivního nálezu AMP v ČR u uhynulého divokého prasete ve Zlínském kraji.

Tab. H.1 Počet vyšetření nalezených uhynulých prasat divokých na celém území ČR

Pasivní monitoring AMP u nalezených uhynulých prasat divokých na celém území ČR 2014–2021								
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet vyšetřených / pozitivních	243 / 0	348 / 0	404 / 0	1622 / 191	1408 / 21	1763 / 0	1535 / 0	2279 / 0

Klasický mor prasat (KMP)

- nebezpečná nákaza, která postihuje prase domácí a černou zvěř.
- Původcem je RNK virus, který se šíří nemocnými prasaty, výměšky nemocných prasat a masem Virus přenášejí i drobní hlodavci, ptáci a ektoparazité Vakcinace je v ČR od roku 1992 zakázána.
- KMP se na území ČR nevyskytuje od roku 1999, kdy byl zjištěn poslední případ výskytu viru **u černé zvěře**.
- Poslední ohnisko **u domácích prasat** bylo v roce 1997 na okrese Kroměříž. Poslední sérologický nález u divokých prasat byl v srpnu 2010 v okresu Jindřichův Hradec.

Tab. A.3.3 Vývoj vývozu vepřového masa vybraných členských zemí a EU 27 (tis. t)

Země	2017	2018	2019	2020	2021	2021/2020
						v %
Čína	1 344	1 281	2 305	3 338	2 572	-22,9
Japonsko	445	453	454	360	380	5,6
Filipíny	245	276	220	153	350	128,8
Jižní Korea	282	343	266	195	284	45,6
Hong Kong	357	212	203	284	154	-45,8
USA	151	159	120	104	144	38,5
Austrálie	101	102	110	84	134	59,5
Vietnam	41	84	94	96	130	35,4
Ostatní	814	882	796	806	1 126	39,7
EU 27 [1)]	**3 780**	**3 792**	**4 569**	**5 420**	**5 274**	**-2,7**
Velká Británie[2)]	1 141	1 120	1 018	946	896	-5,3

Pramen: Evropská komise, DG Agri G3

Poznámka: [1)] EU 27 bez Velké Británie,
[2)] rok 2020 a 2021 odhad

Graf A.3.4 Vývoj vývozu vepřového masa vybraných členských zemí a EU celkem (tis. t)

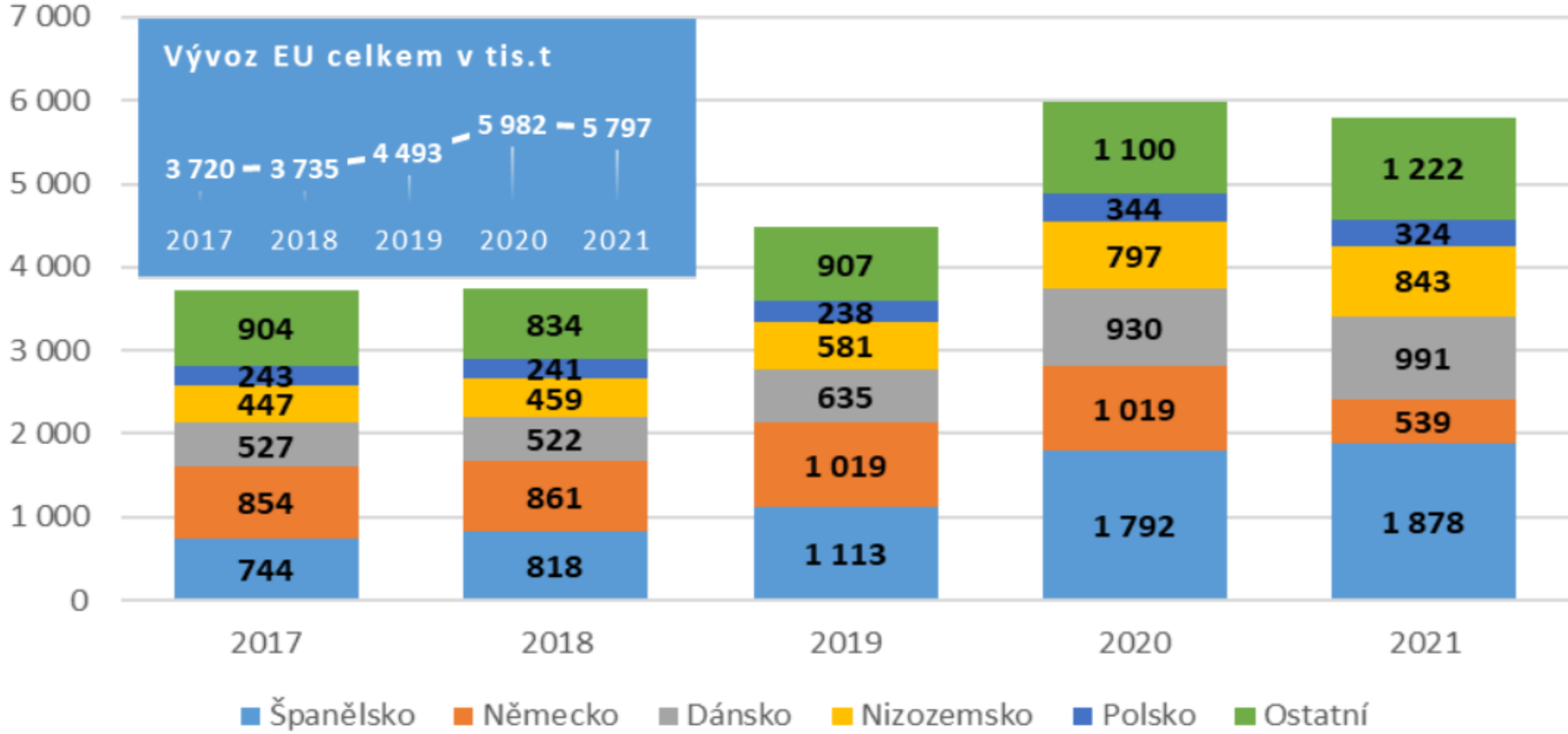

Pramen: EUROSTAT

Graf A.3.5 Podíl vývozu z celkové produkce vepřového masa hlavních exportérů EU (%)

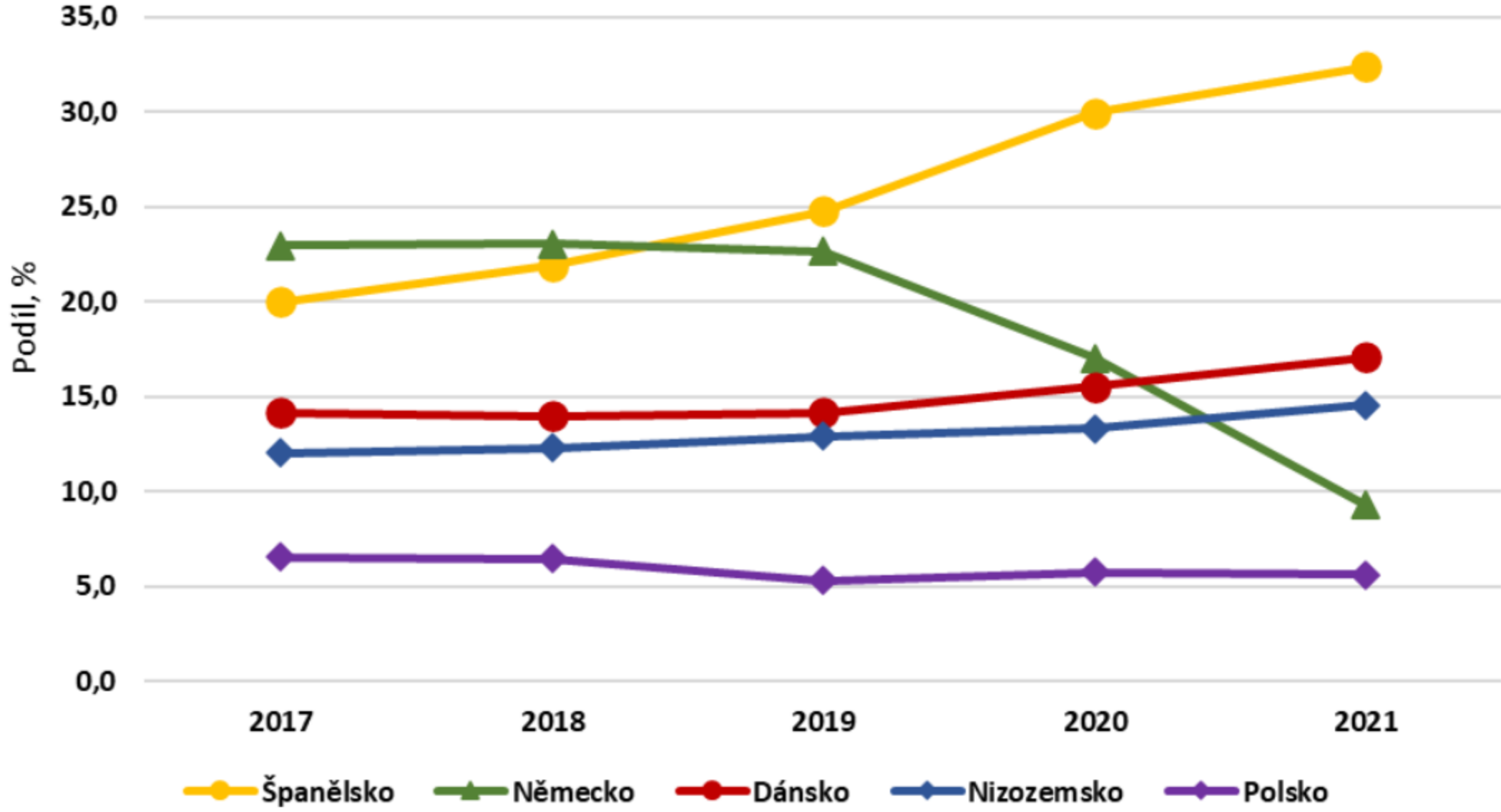

Pramen: Evropská komise, výpočet ÚZEI

Vývoz vepřového masa

- Největším vývozcem v rámci zemí EU 27 bylo již třetím rokem po sobě **Španělsko**, které meziročně navýšilo prodej na globální trh až o 5 %.
- Hlavní prodeje ze Španělska směřovaly na trhy Číny, ale také Filipín, Jižní Koreje a Japonska.
- Německo jako druhý největší exportér meziročně prodeje do třetích zemí omezilo. Hlavním důvodem byl pokračující výskyt AMP, který vedl k omezení prodeje klíčovým partnerům (Čína, Jižní Korea a Japonsko).
- Ostatní členské státy EU, zejména Španělsko, Nizozemsko a Dánsko, dokázaly vyplnit mezeru dodávek do třetích zemí, která touto restrikcí německých vývozců nastala.

Celková spotřeba vepřového masa v EU

- V roce 2021 ve srovnání s předchozím rokem mírně zvýšila o 107 tis. tun (tj. o 0,6 %) a dosáhla 18,6 mil. t.
- Roční spotřeba vepřového masa na obyvatele v EU podle odhadu mírně vzrostla o 0,6 % (o 0,2 kg) na 32,4 kg a na celkové spotřebě masa se podílela 49,1 %.
- Vzhledem k omezení provozu gastronomických zařízení, ke kterému došlo v mnoha zemích na základě vládních protiepidemických opatření, se spotřebitelská poptávka orientovala na maloobchod, což se projevilo i ve zvýšeném prodeji levnějších druhů masa.
- Míra soběstačnosti v EU se podle údajů Evropské komise meziročně zvýšila vlivem nárůstu produkce o 1 p. b. na 127 %.

Trh s hovězím masem

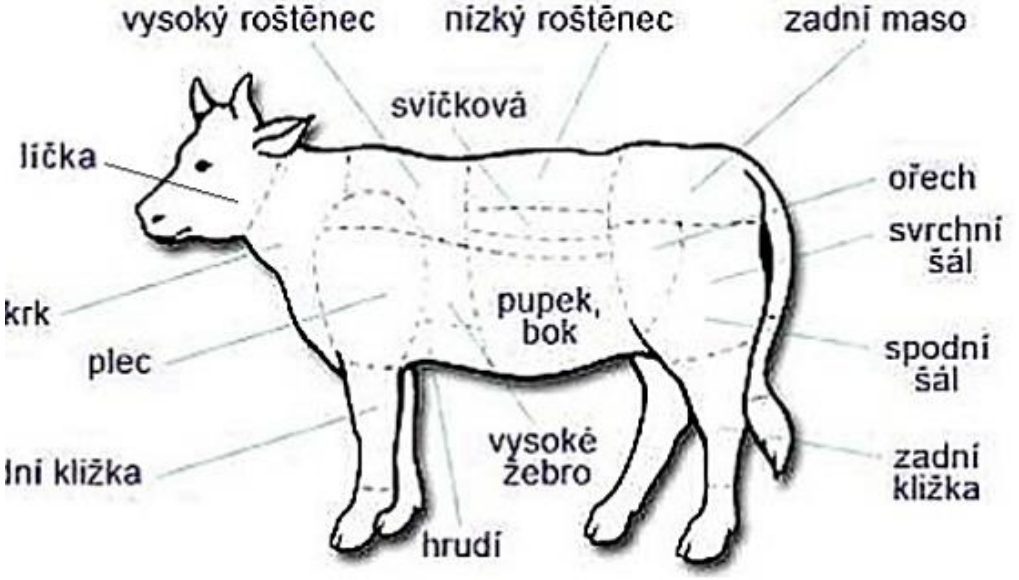

- V roce 2022 i přes pokračující pandemii covid-19 začal trh oživovat, avšak vlivem vypuknutí ukrajinsko – ruského válečného konfliktu došlo k posílení energetické krize a dalšímu nárůstu cen zemědělských vstupů.
- Přes vysoké ceny jatečných zvířat, se tyto negativní faktory promítly do zhoršené ekonomiky výroby hovězího masa.

Světová produkce hovězího a telecího masa

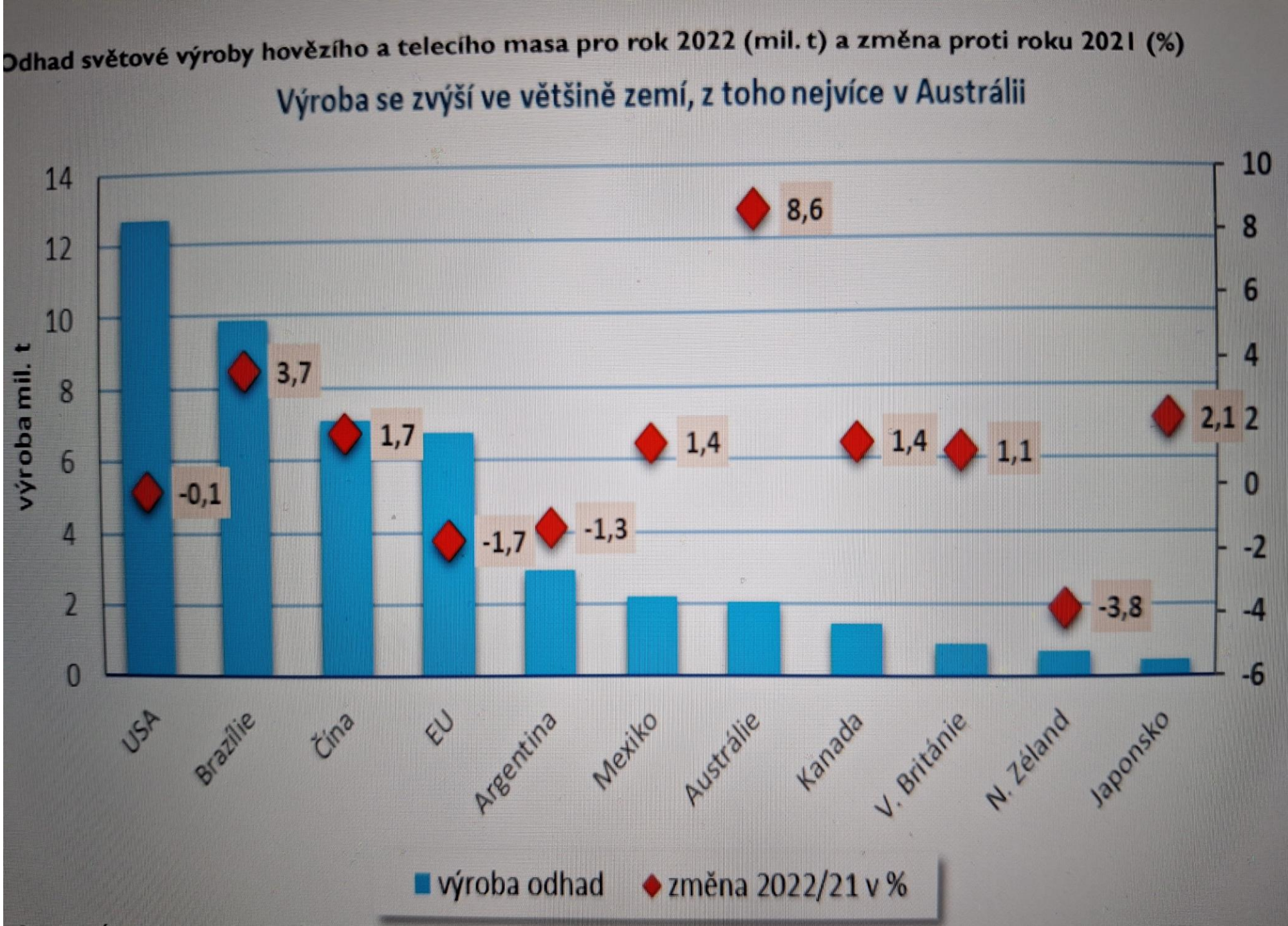

Největší spotřeba hovězího masa

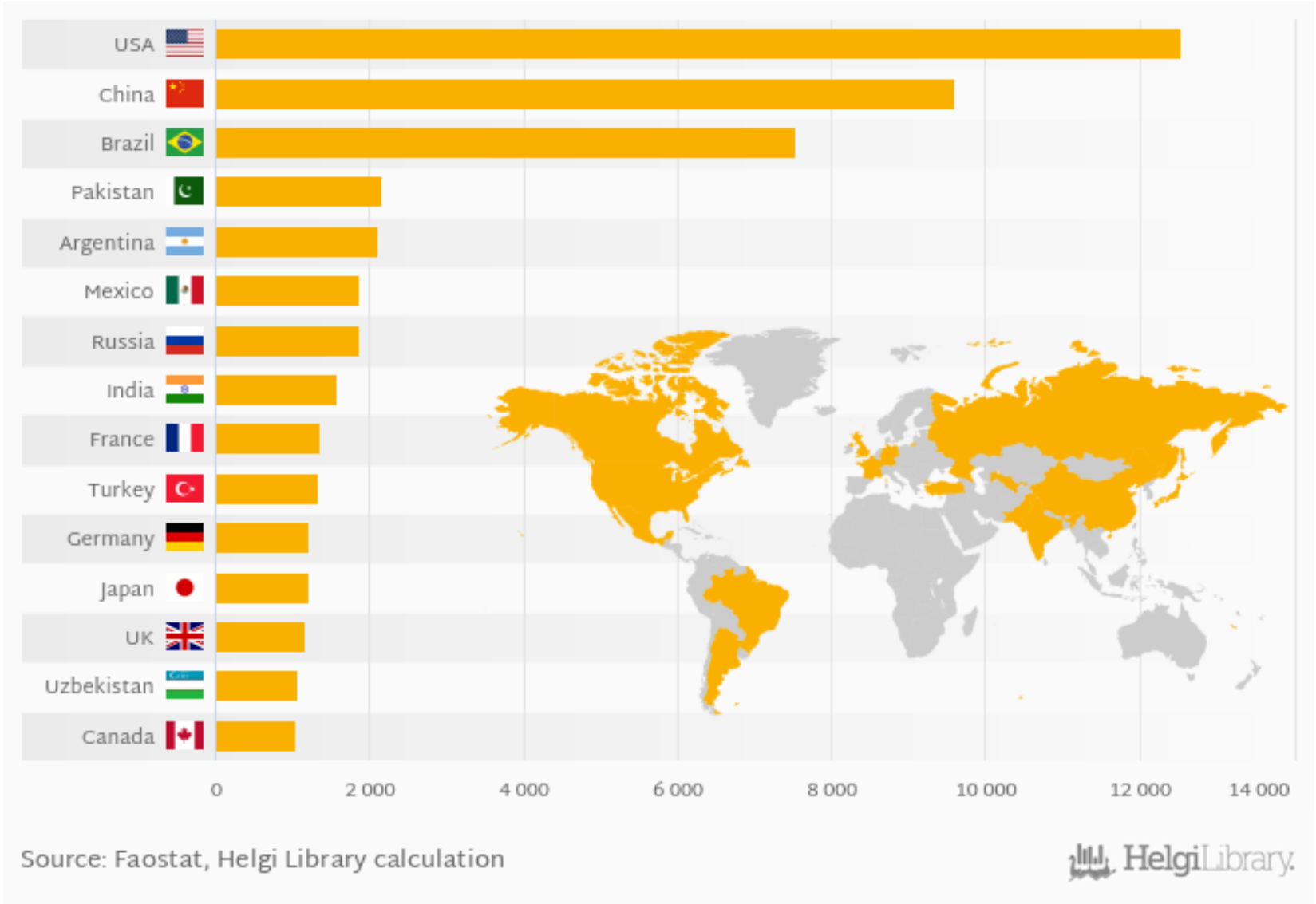

Produkce hovězího masa v EU v roce 2022

- Jedničkou v produkci zůstává Francie, přestože se i zde produkce hovězího masa pozvolna snižuje.
- V roce 2022 se produkce hovězího meziročně dále snížila o 4,4 %.
- Dvojka v EU, Německo, postupně produkci masa rovněž snižuje, kromě vepřového se produkce hovězího redukuje docela výrazně.
- V roce 2022 meziročně klesla nad průměr EU, a to o 8,4 % a dostala se pod hranici 1 mil. t.

Produkce hovězího masa v EU v roce 2022

- Pozvolný úbytek v produkci lze pozorovat i v Itálii.
- Naopak Španělsko významně posiluje svoji úlohu v produkci masa. Poté, co se před několika lety stalo jedničkou ve vepřovém mase, soustavně zvyšuje produkci i hovězího, která vloni přesáhla 730 tis. t a meziročně stoupla o necelá 2 %.
- Ze sledovaných zemí zaznamenalo vyšší nárůst jedině Irsko (+4,5 %).

Produkce hovězího masa v EU

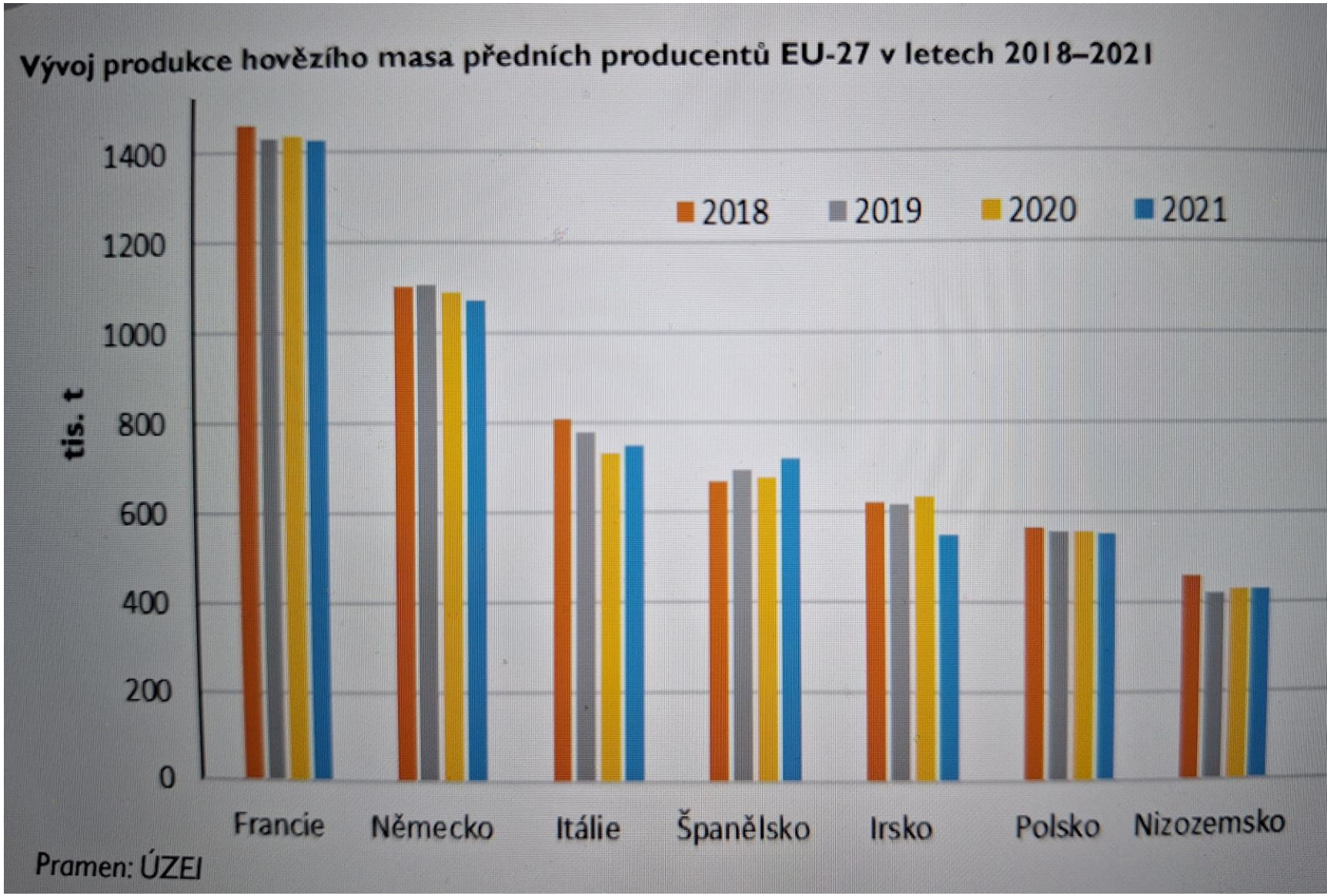

Stavy skotu v EU-27

- Celkové stavy skotu se od roku 2017 meziročně snižují. Tento klesající trend pokračoval i v roce 2021, kdy bylo celkem v EU-27 chováno 75,7 mil. ks skotu.
- Meziročně došlo k poklesu o 1,1 % (-843 tis. ks) a to zejména díky redukci stád především u chovatelsky významných zemích jako je Francie, Německo, Španělsko či Itálie. 72,0 % celkové populace EU-27 tvoří 6 největších chovatelů, viz tabulka níže. Stavy krav meziročně také klesly a to o 1,8 % (-564 tis ks) na 30,7 mil. ks.
- Počet dojných krav meziročně klesl o 15,0 % (-317 ti. ks) na 20,2 mil. ks, i přes zachování objemu produkce mléka a mléčných výrobků.

Stavy skotu v EU-27

- V roce 2021 došlo také na rozdíl od roku 2020 k poklesu počtu populace krav BTPM, a to o 2,3 % (-245 tis. ks) na 10,5 mil. ks.
- Francie a Španělsko, které společně chovají 57,0 % z celkové populace krav BTPM v EU-27 také meziročně snížily svoje stavy, celkem o 99 tis. ks.
- Ve většině původních členských států EU-27 počty krav BTPM klesají, naopak v nových členských státech rostou.

Stavy skotu v EU-27

- V roce 2021 krávy tvořily 34,2 % z celkového počtu krav. V rámci nových členských států se řadí mezi největší chovatele Polsko, Česká republika, Maďarsko a Bulharsko.
- Rok 2022 klesající trend u populace skotu EU-27 a zároveň snižování porážkové hmotnosti jatečných zvířat, kvůli vysokým cenám vstupů, zejména krmiv.

Evropský trh s drůbežím masem

Produkce drůbežího masa v EU v roce 2022

- V roce 2022 v EU dosáhla produkce drůbežího masa 12,99 mil. tun v hmotnosti JUT. Tato produkce představovala 98,4 % roku 2021.
- Dominantní roli hraje kuřecí maso s podílem na celkové produkci drůbežího masa 84,4 %.
- Následuje krůtí maso (12,7 %), kachní maso zaujímá podíl 2,6 % a na ostatní druhy drůbežího masa připadá 0,3 %.

Produkce drůbežího masa v EU v roce 2022

- Více jak pětina produkce drůbežího masa v EU připadla na Polsko (21 %), následují Španělsko (13 %), Německo (12 %), Francie (11 %), Itálie (9 %), Nizozemsko (7 %). Na ostatní země připadl podíl 27 %.
- V roce 2021 bylo Polsko rovněž jedničkou, ale s nižším podílem (19,2 %), druhé místo držela Francie s podílem 12,5 %, Španělsko bylo třetí s 12,3 %. Podíl Německa byl stejně jako vloni 12 %, pátá Itálie držela 10,4 %.

Spotřeba masa

Spotřeba masa v EU s výhledem na rok 2023

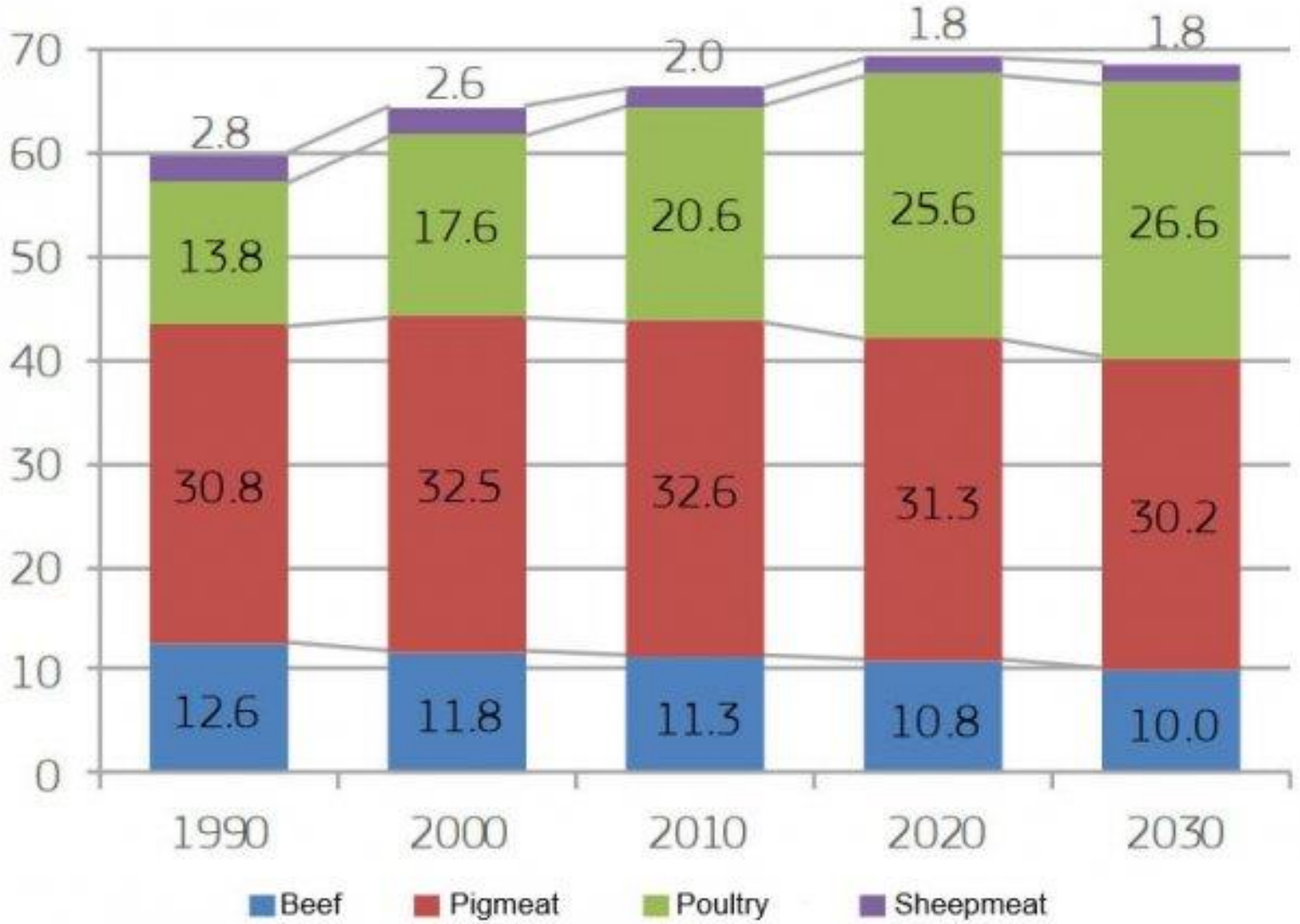

Spotřeba masa v Evropě 2021

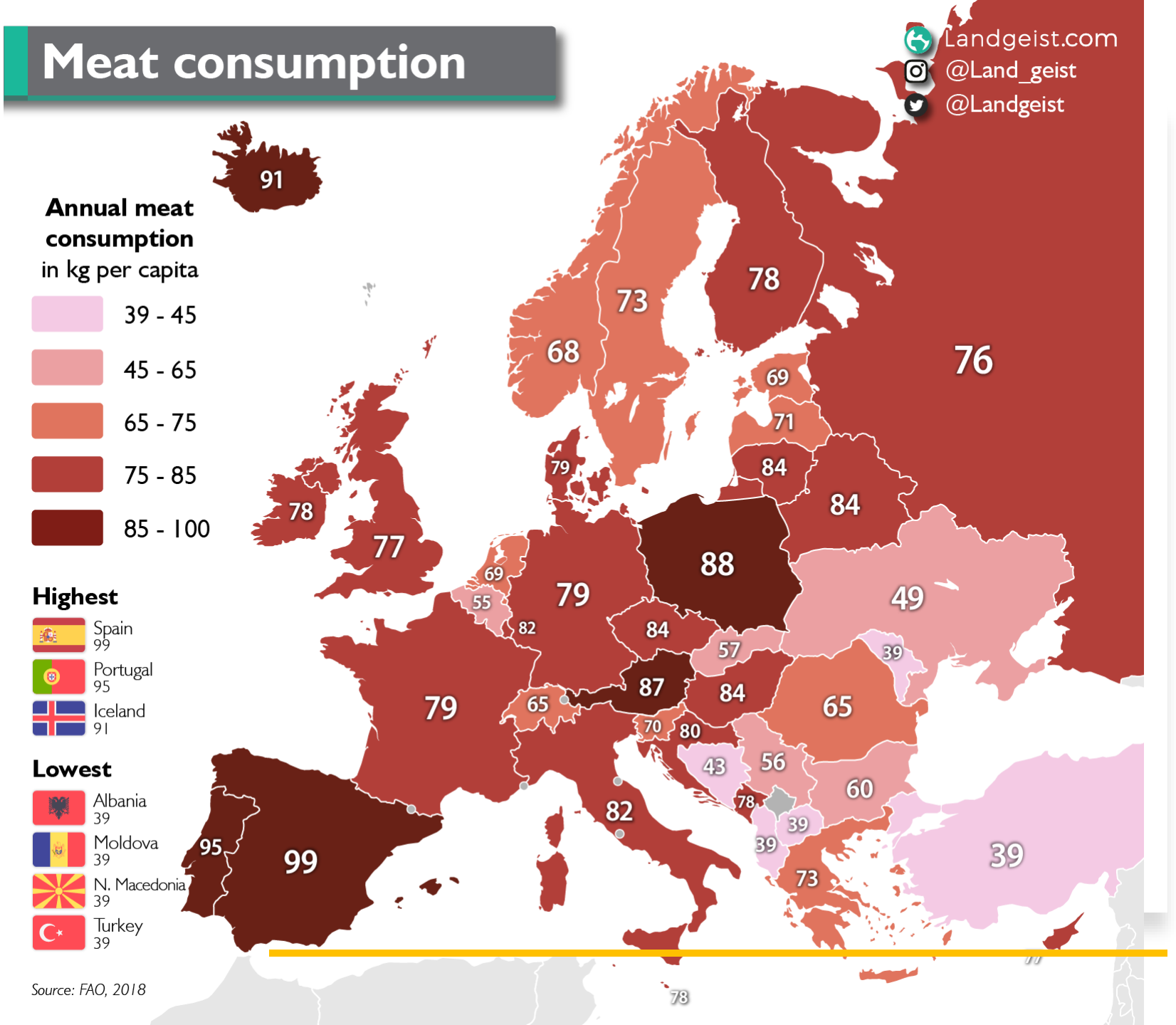

Meat consumption development in the EU27 per category (kg/per capita/year) 2022 *

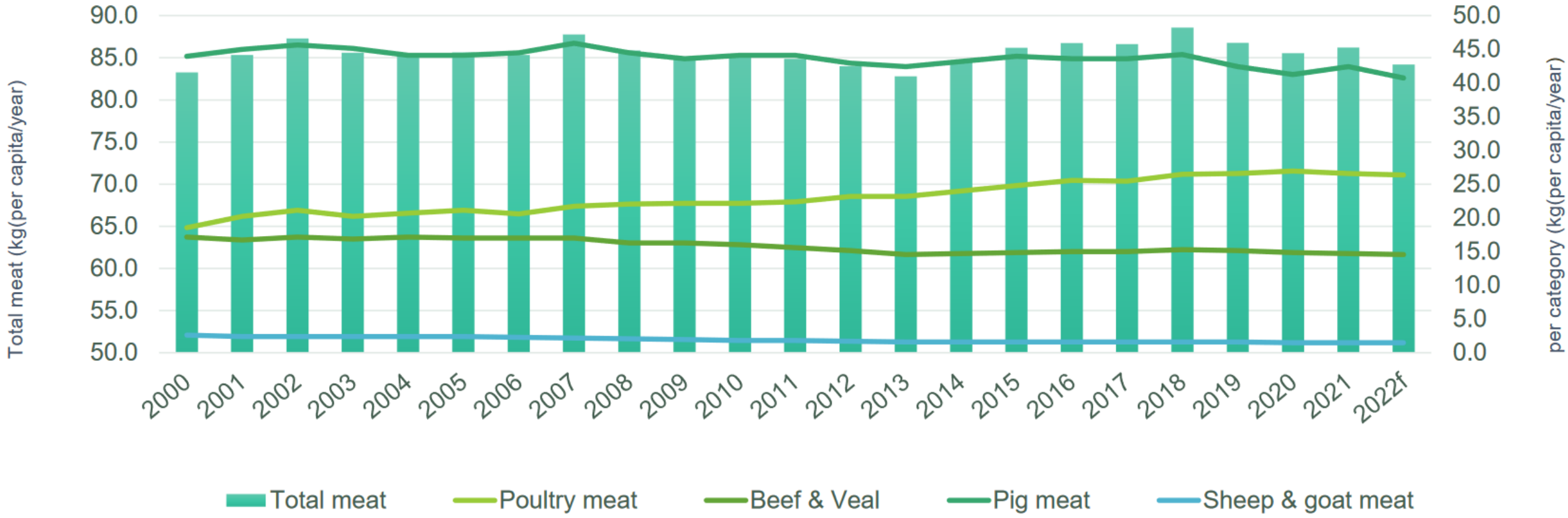

Meat consumption in the EU27 per category (kg/per capita/year) 2022*

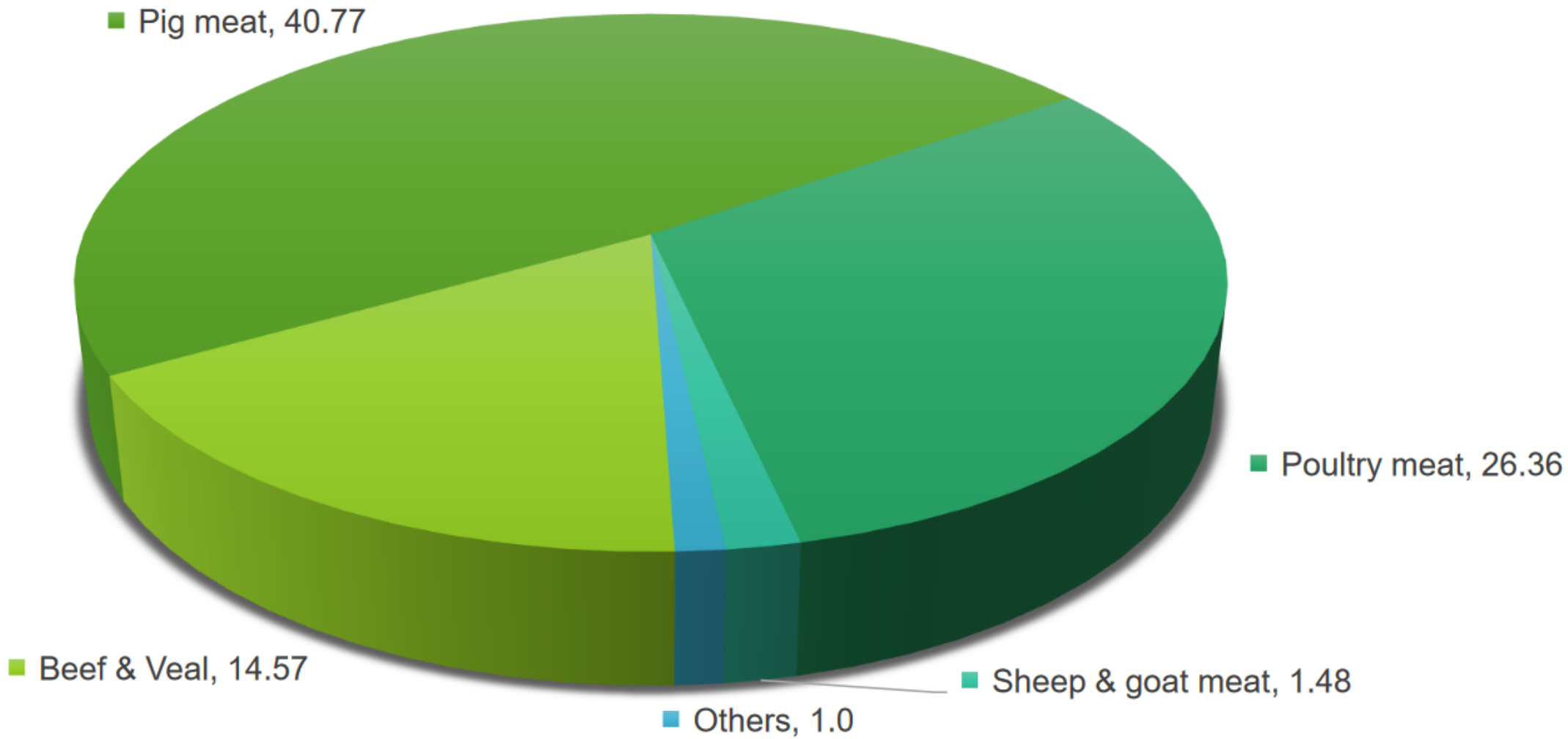

Source: DG AGRI

Produkce a spotřeba masa v ČR

Výroba masa v Česku

v tisících tun jateční hmotnosti

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
556,1	538,6	505,4	458,3	447,5	451,2	447,7	449,0	437,8	447,0	450,8	454,8	466,9	**447,3**

zdroj: ČSÚ

ČTK

Výroba masa v ČR v roce 2022

- V roce 2022 klesla o 4,2 procenta na 447.317 tun, tedy na zhruba stejnou úroveň jako v roce 2018.
- Nejvíce o 5,5 procenta klesla produkce hovězího masa.

- Zdá se, jako by Evropanům přestávalo chutnat hovězí maso. Vloni se jeho produkce v EU-27 meziročně snížila o 2,5 % a dosáhla 6,6 mil. t v ekvivalentu hmotnosti JUT.
- Od roku 2018 (produkce 7 mil. t) přitom každoročně produkce hovězího klesala. Spolu s tím se snižuje i populace hovězího dobytka.

Výroba masa v ČR v roce 2023

- Bylo vyrobeno 435 908 tun masa. Do celkového poklesu o 2,6 % se promítla **nižší výroba vepřového** (197 859 tun; −5,2 %) a **drůbežího** (167 687 tun; −1,3 %), zatímco výroba hovězího se mírně zvýšila (70 230 tun; +2,4 %).

- <u>Od roku 2000 klesla výroba:</u>

✓vepřového masa o polovinu,

✓hovězího masa o jednu třetinu,

✓drůbežího o 15 %.

Graf A.1.1. Vývoj stavů prasat a prasnic v ČR v letech 1992–2022

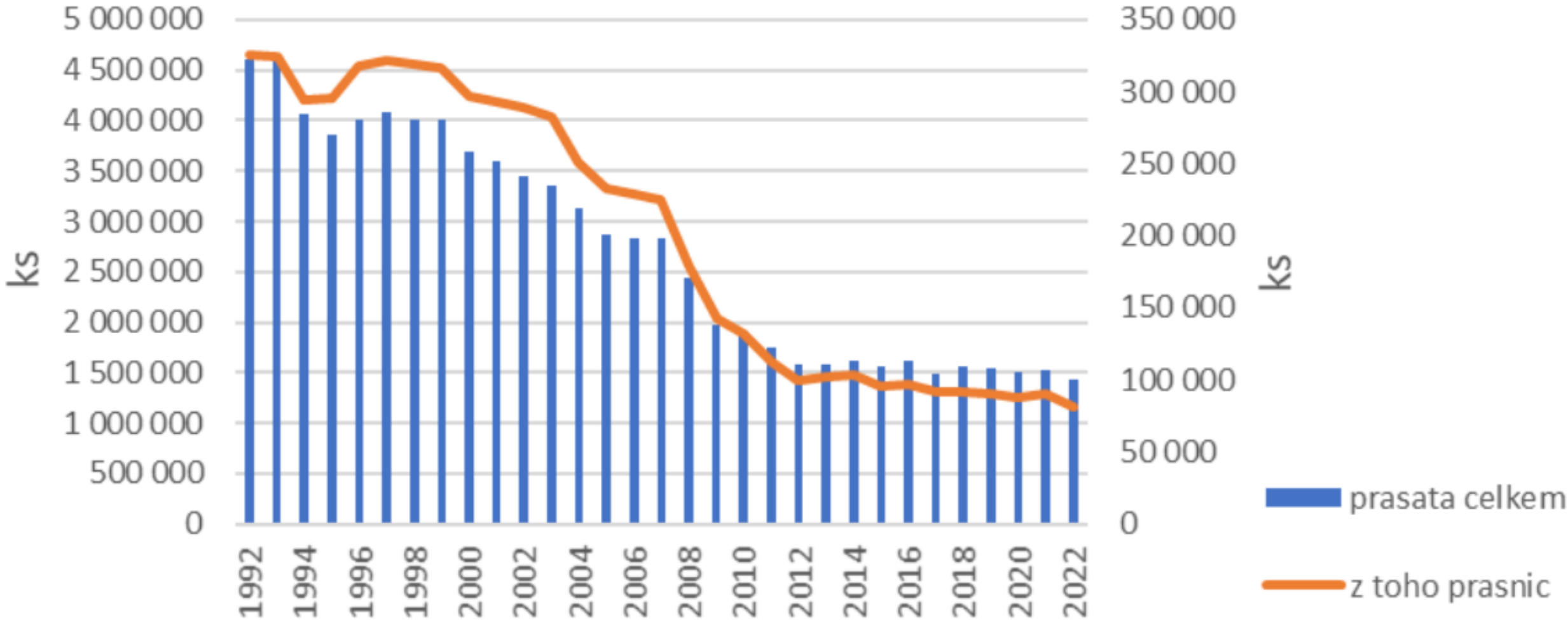

Graf A.1.5 Vývoj výroby a dovozu vepřového masa a podíl výroby k dovozu

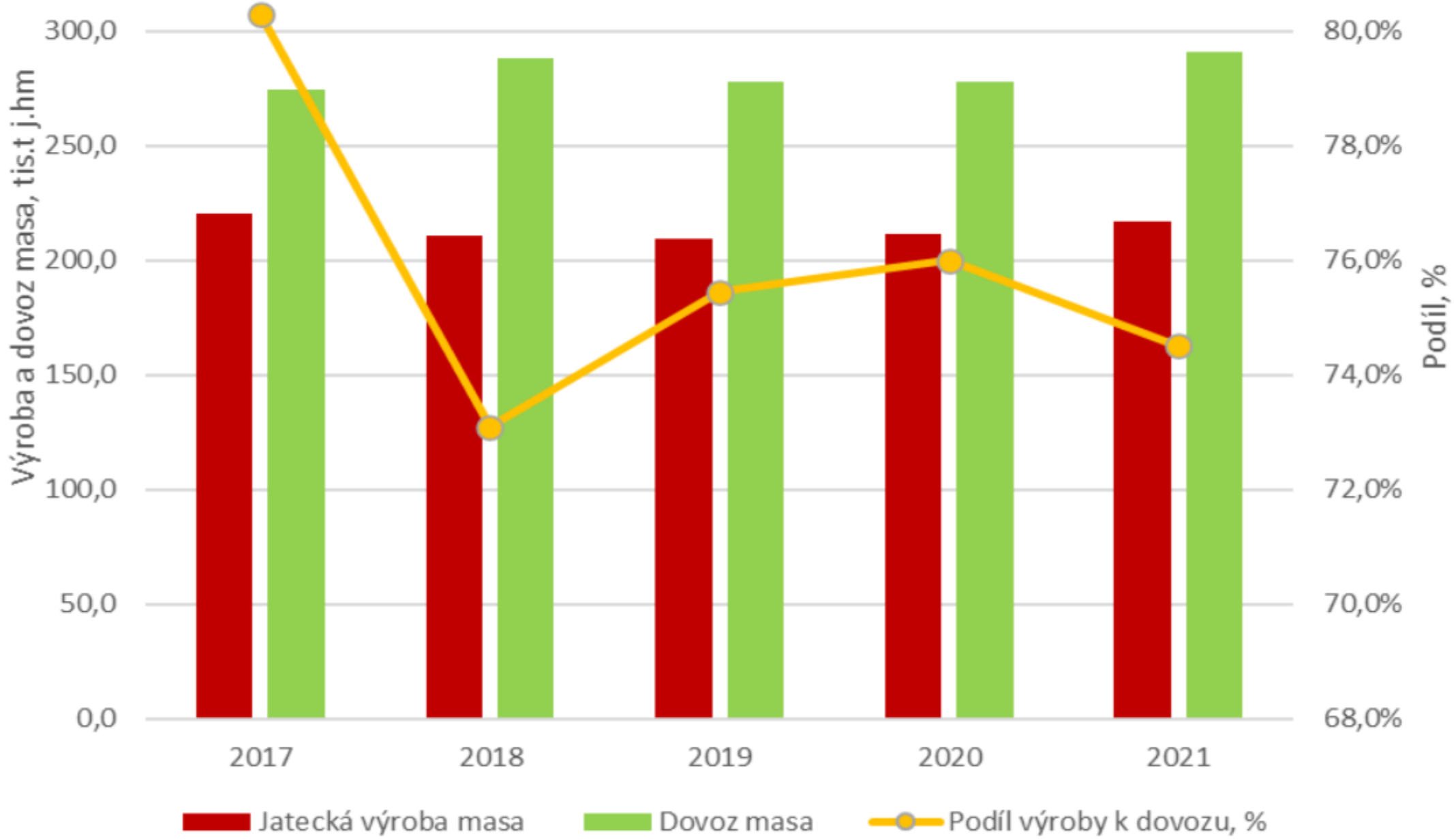

Soběstačnost v produkci vepřového masa v ČR

Tab. A.1.15 Soběstačnost v produkci vepřového masa v ČR

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Soběstačnost(%)	60,8	54,5	56,9	57,2	55,0	55,1	51,8	51,1	50,9	51,5	51,2

*Pramen: ČSÚ, MZe, Celní statistika *odhad*

- ČR je v produkci vepřového masa dlouhodobě nesoběstačná. V roce 2021 činila míra soběstačnosti 51,2 % a oproti roku 2020 se ještě snížila.
- Při dlouhodobém sledování soběstačnost v komoditě vepřové maso poklesla od roku 2011 o 18,8 %.

Ceny zemědělských výrobců 2023

- Ceny jatečného skotu ve 4. čtvrtletí meziročně mírně klesly o 3,1 %. Chovatelé dostali v průměru 57,17 Kč/kg v živém nebo 104,04 Kč/kg v jatečné hmotnosti.
- Ceny jatečných prasat se držely nad úrovní cen 4. čtvrtletí roku 2022 (+8,6 %). Průměrná cena dosáhla 40,93 Kč za kg živé hmotnosti nebo 53,20 Kč za kg jatečné hmotnosti, tj. o 3,47 Kč za kg v mase méně než ve 3. čtvrtletí.
- Ceny jatečných kuřat byly meziročně nižší o 5,5 %. Výrobci prodávali jatečná kuřata I. třídy jakosti v průměru za 28,51 Kč za kg v živém.

Tab. 2 Výroba masa a nákup mléka (roční)

Meat production and milk collection (yearly)

Ukazatel	Měřicí jednotka	**Rok / *Year***				
		2019	2020	2021	2022	2023
Výroba masa	tuny jat. hm.	**450 774**	**454 846**	**466 856**	**447 317**	**435 908**
	%[1)]	100,8	100,9	102,6	95,8	97,4
z toho:						
hovězí a telecí	tuny jat. hm.	72 892	72 518	72 552	68 583	70 230
	%[1)]	101,8	99,5	100,0	94,5	102,4
vepřové	tuny jat. hm.	209 604	211 436	217 008	208 634	197 859
	%[1)]	99,4	100,9	102,6	96,1	94,8
skopové a kozí	tuny jat. hm.	223	158	130	129	125
	%[1)]	95,9	70,5	82,2	99,7	97,1
drůbeží	tuny jat. hm.	168 044	170 725	177 157	169 964	167 687
	%[1)]	102,3	101,6	103,8	95,9	98,7
Přímý nákup mléka	tis. litrů	**2 992 689**	**3 108 099**	**3 046 486**	**3 089 203**	**3 138 215**
	%[1)]	101,3	103,9	98,0	101,4	101,6
z toho:						
nákup mléka mlékárnami[2)]	tis. litrů	2 497 056	2 614 347	2 645 039	2 665 773	2 694 689
	%[1)]	98,9	104,7	101,2	100,8	101,1

Chov krav v ČR

- K 31. 12. 2021 chováno v ČR celkem 1 359 416 ks skotu, což je o 3,8 % méně než bylo chováno k 30. 6. 2021.
- K 30. 6. 2022 bylo v ČR chováno 1 454 714 ks skotu, kdy došlo k meziročnímu nárůstu o 2,9 % a v porovnání s počty skotu k 31. 12. 2021 došlo k nárůstu o 7,0 %.
- K 1. 4. 2021 bylo v ČR chováno 585 904 ks krav celkem. K 1. 4. 2022 to bylo 585 859 ks krav celkem, kdy na celkovém počtu krav se dojené krávy podílely 60,1 % (358 255 ks), podíl krav bez tržní produkce mléka dosáhl 39,9 % (229 604 ks).

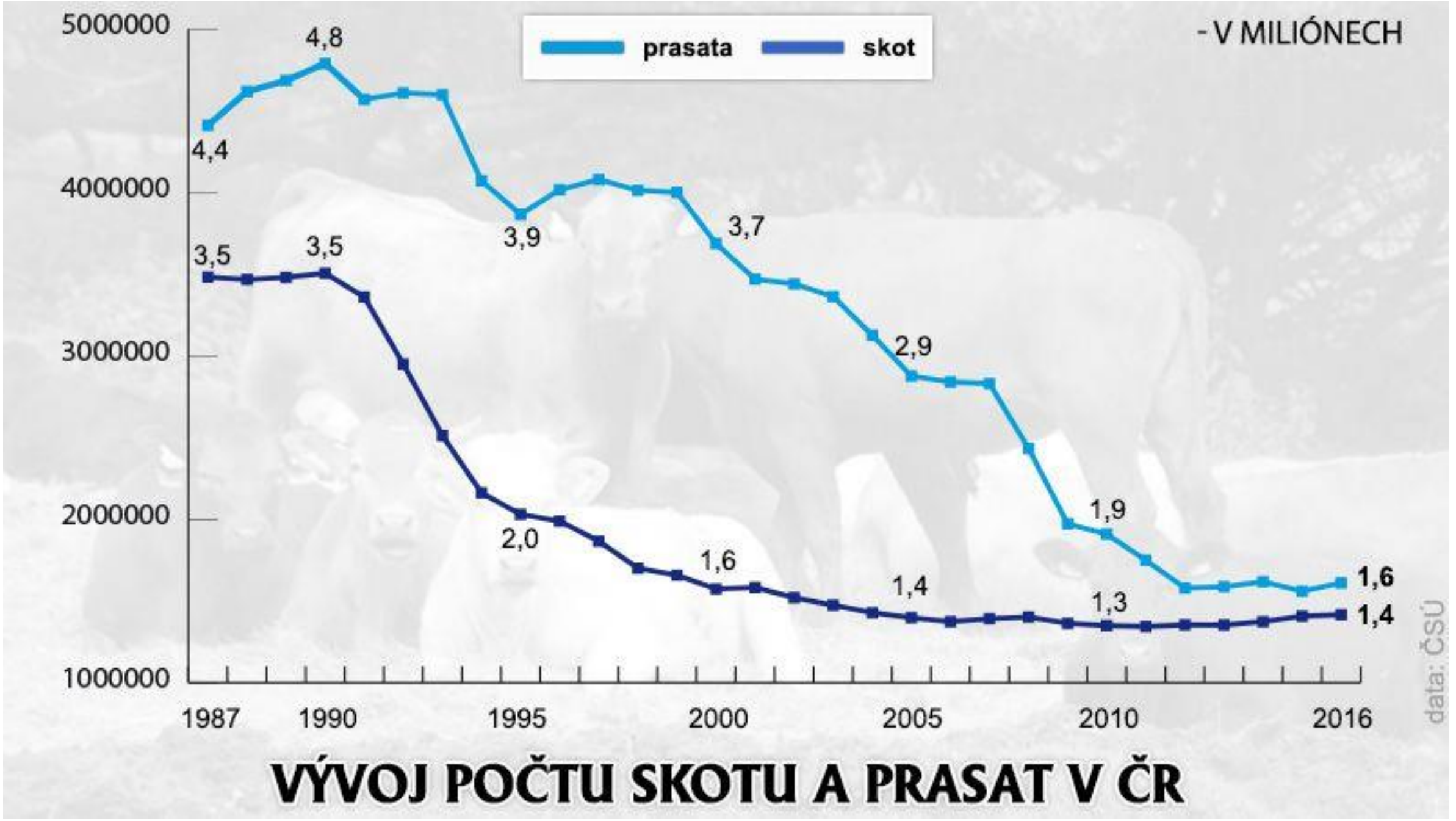

VÝVOJ POČTU SKOTU A PRASAT V ČR

Početní stavy skotu v ČR

Vývoj početních stavů skotu celkem a krav dle kategorií k 1. 4. (ks)

Kategorie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Skot celkem	**1 352822**	**1 373560**	**1 407132**	**1 415658**	**1 421242**	**1 415770**	**1 418106**	**1 404117**	**1 406 430**	**1 421 254**
Krávy dojené	367 327	372 632	376 144	372 510	369 802	365 448	364 263	359 853	358 719	358 255
Krávy bez tržní produkce mléka	184 597	191 331	203 958	211 237	216 095	221 874	226 255	226 044	227 185	229 604
Krávy celkem	**551 924**	**563 963**	**580 102**	**583 747**	**585 897**	**587 322**	**590 518**	**585 897**	**585 904**	**587 859**

Pramen : ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat

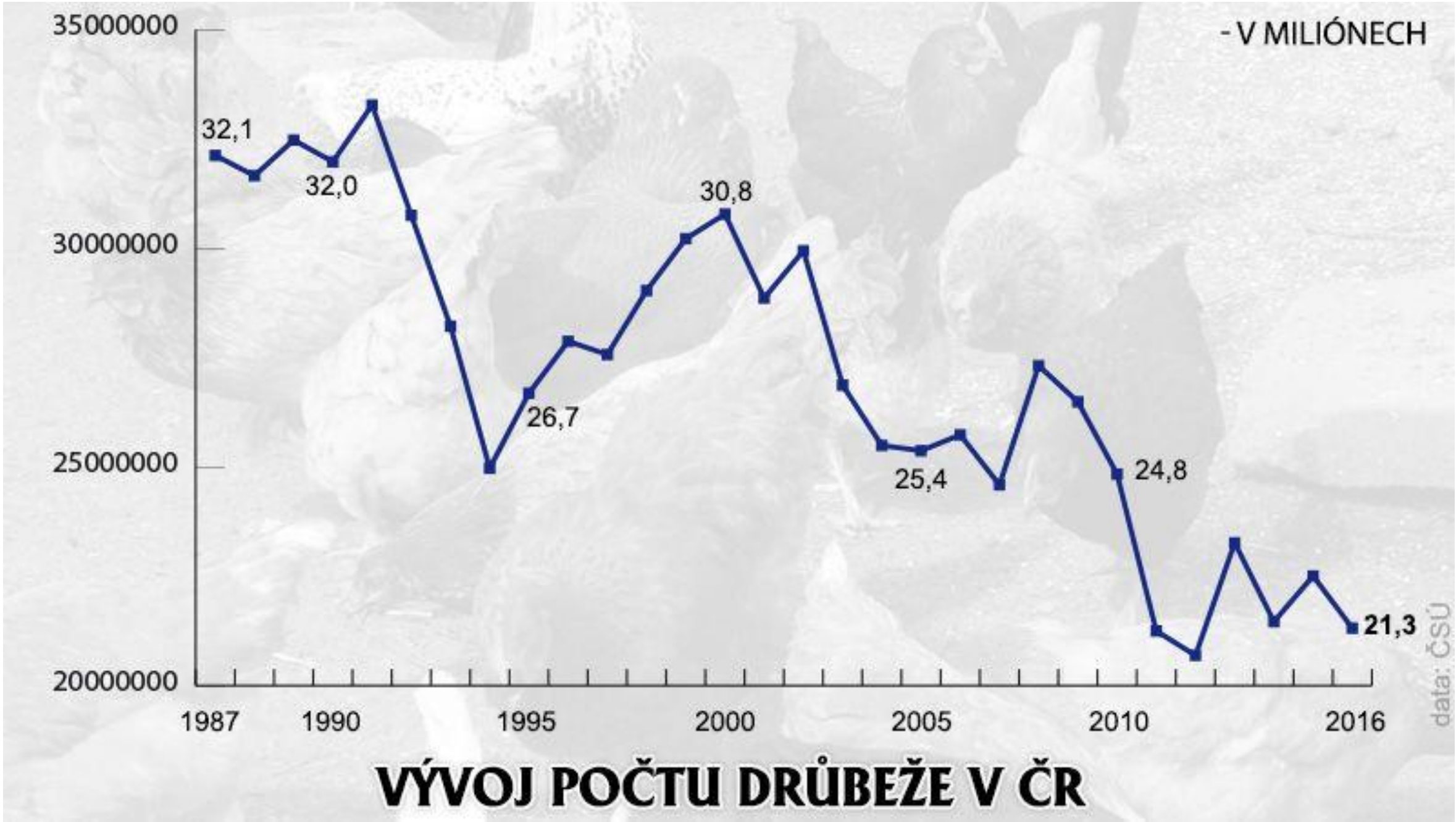

VÝVOJ POČTU DRŮBEŽE V ČR

Porážky skotu v ČR

Porážky skotu v ČR dle kategorií (ks)

rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
krávy	98 461	94 382	99 071	109 059	102 437	107 479	104 492	100 892	100 432	73 200
býci	92 082	98 583	99 357	99 117	91 684	94 868	99 915	99 045	99 639	66 288
jalovice	21 480	19 908	22 177	23 187	23 731	24 706	25 950	26 395	26 489	17 759
telata	7 277	7 854	7 989	7 901	7 066	6 557	5 809	5 540	5 653	3 664
mladý skot	1 735	1 980	2 098	1 949	2 051	2 327	2 075	2 036	2 423	1 983
voli	179	280	504	576	461	632	587	619	647	492
Skot celkem	**221 214**	**222 987**	**231 196**	**241 789**	**227 430**	**236 569**	**238 828**	**234 527**	**235 283**	**163 387**

Pramen: ČSÚ, Přehled o porážkách hospodářských zvířat

Poznámka: kategorie pro statistiku porážek vycházejí z nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1165/2008 (telata – skot do věku 8 měsíců, mladý skot – skot ve věku více než 8, ale nejvýše 12 měsíců).

* leden–září

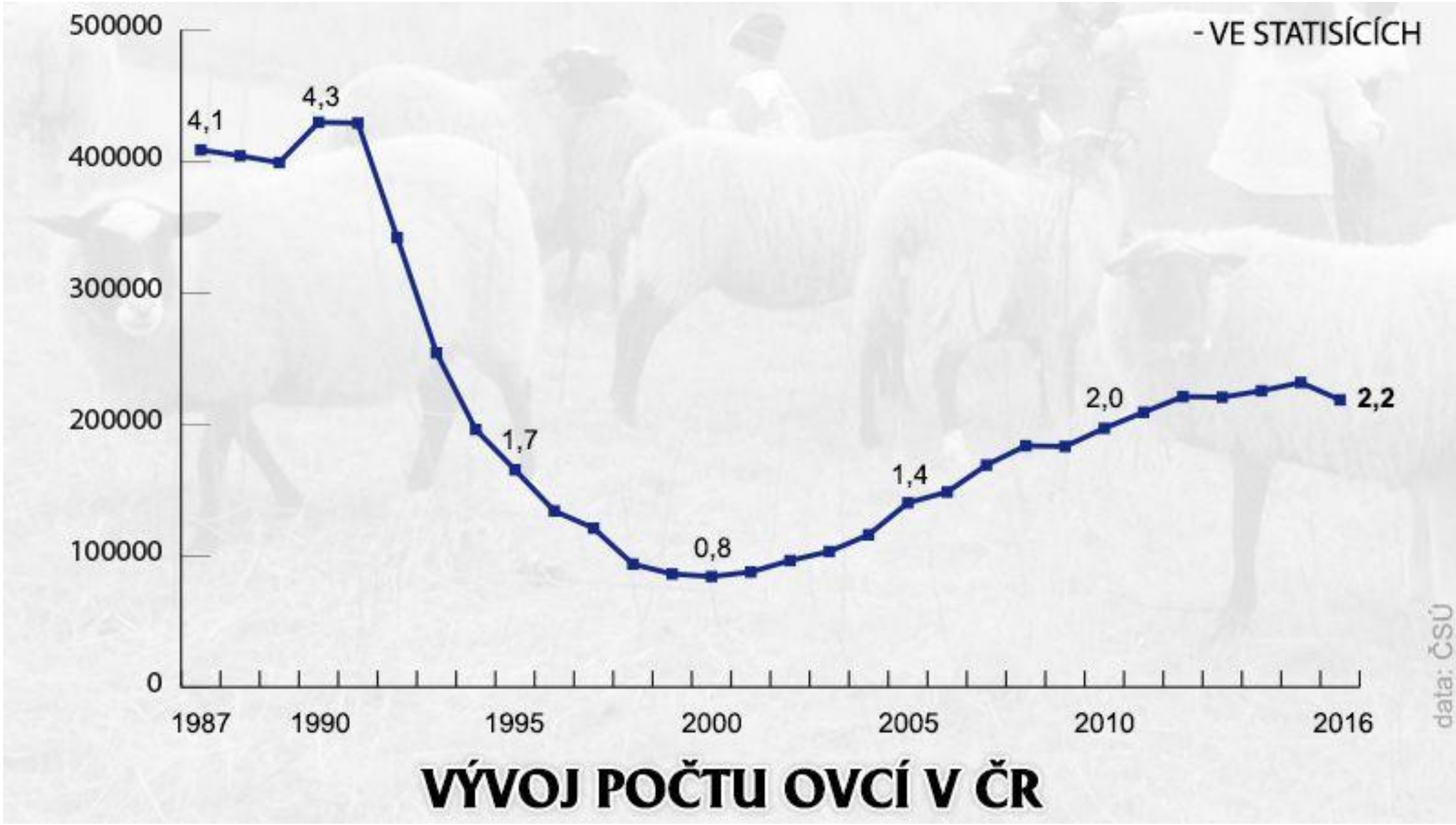

VÝVOJ POČTU OVCÍ V ČR

Spotřeba masa ČR

Tab. č. 1 Vývoj celkové spotřeby masa v ČR (kg) na jednoho obyvatele za rok

rok	1936	1950	1970	1990	2000	2011
spotřeba celkem (kg)	38,1	48,6	77,3	90,3	79,4	78,6
hovězí	15,2	15	26,2	28	12,3	9,1
telecí	3,1	3	2,1	0,4	0,2	0,1
vepřové	14,6	25,1	36,5	50	40,9	42,1
skopové, kozí a koňské	0,7	0,7	0,5	0,6	0,3	0,4
drůbež	2,2	2,4	7,7	13,6	22,3	24,5
zvěřina	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	0,7
králičí	-	-	3,8	3,4	3	1,8
ryby	2,1	3,5	6	5,4	5,4	5,4

Spotřeba masa v ČR

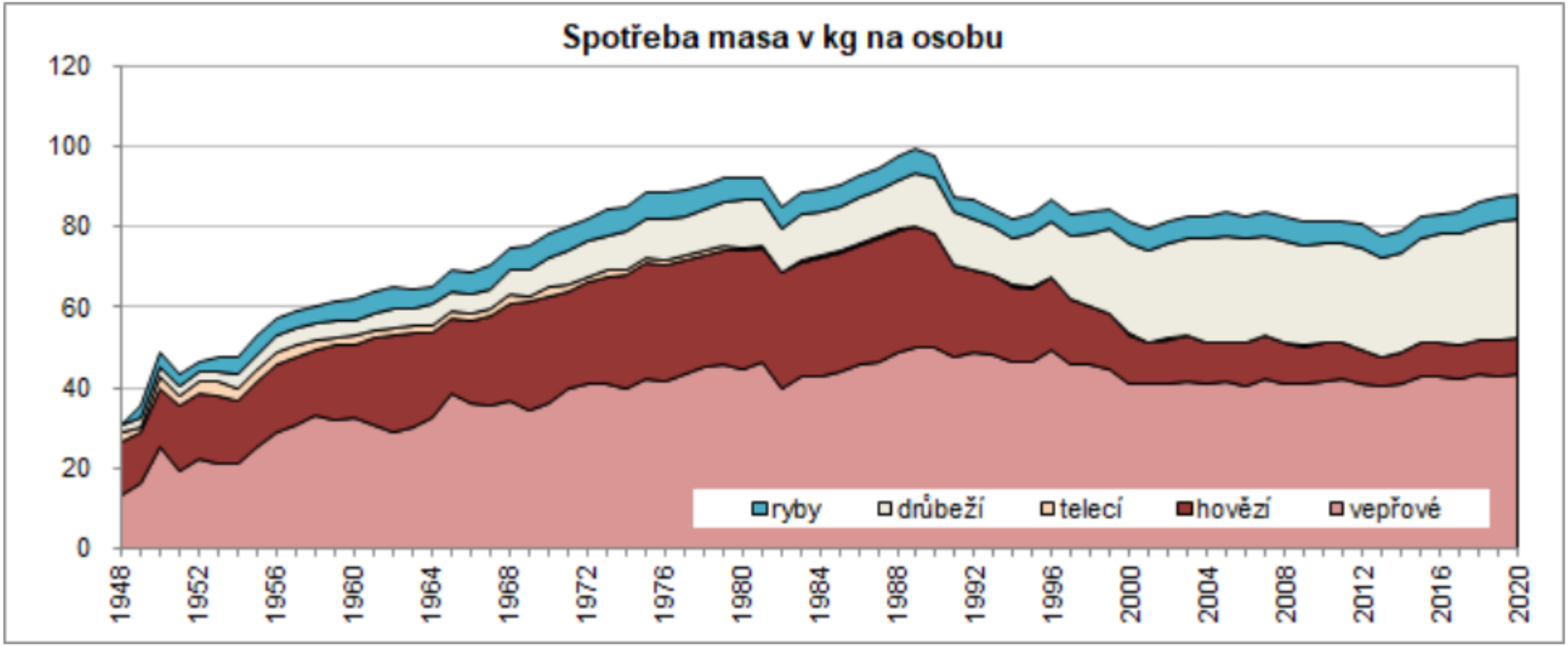

Spotřeba masa v ČR 2019 - 2020

- Spotřeba masa se v ČR mezi roky 2019 a 2020 zvýšila o 0,8 kg na 84,0 kg na obyvatele.
- Nadpoloviční podíl ve spotřebě masa u nás zaujímá vepřové (51,7 %), dále následují drůbeží (35,5 %) a hovězí (10,5 %).
- V poslední době roste zejména spotřeba drůbežího masa, která se od roku 2000 zvýšila o 7,5 kg na rekordních 29,8 kg.
- Spotřeba vepřového se od přelomu tisíciletí držela dlouho na úrovni okolo 41 kg a až v posledních letech mírně narůstá. V roce 2020 dosáhla 43,4 kg na obyvatele.

Celková spotřeba **masa v ČR**

- Spotřeba hovězího masa spolu s telecím masem dosáhla v roce 2021 hodnoty 9,5 kg/obyv./rok a meziročně vzrostla o 2,3 % (0,4 kg/obyv./rok).
- Na celkové spotřebě masa ve výši 86,0 kg/obyv./rok se hovězí maso dohromady s telecím podílelo 11,0 %.
- Od roku 1995, kdy podíl hovězího masa na celkové spotřebě činil 23 %, meziročně klesal, až v roce 2013 dosáhl nejmenšího podílu (10,2 %) za sledované období 1995–2020.

Celková spotřeba **masa v ČR**

- Tento pokles má několik důvodů:

- především je způsoben vysokou cenou hovězího masa v porovnání s ostatními druhy mas.

- přechod spotřebitelů na dietnější maso a také požadavek na rychlou přípravu jídla z daného masa.

Celková spotřeba **masa v ČR**

Díky výše uvedeným důvodům dominuje ve spotřebě vepřové a drůbeží maso.

Podíl vepřového masa na celkové spotřebě masa v roce 2021 činil 51,8 %, drůbeží maso zaujímalo 34,8 %.

Zbylým druhům mas v roce 2021 náležel 2,4 % podíl (bez ryb).

Graf 2 **SPOTŘEBA MASA V HODNOTĚ NA KOSTI**

Consumption of meat in terms of carcass weight

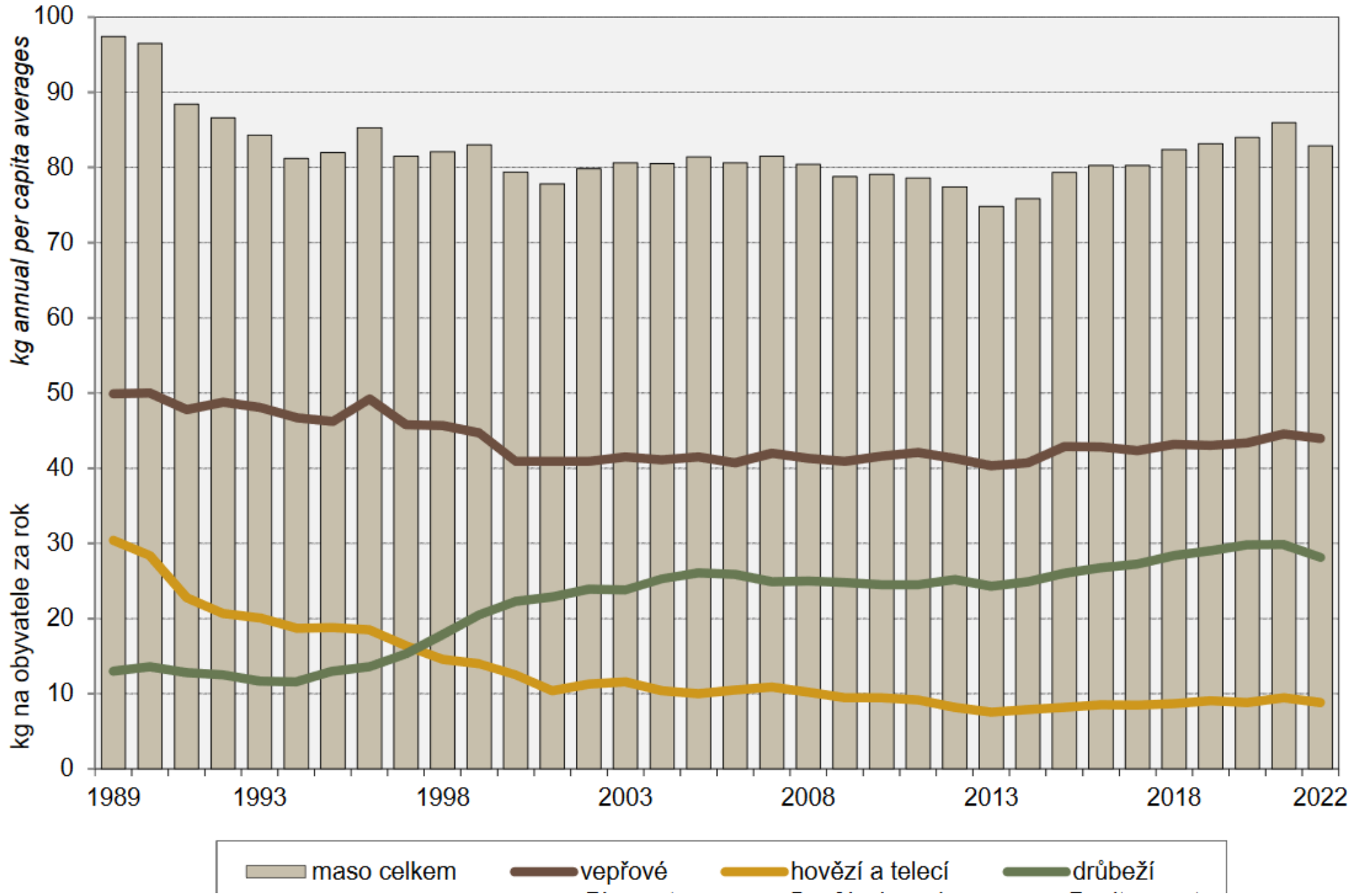

Spotřeba vepřového masa

Tab. A.1.14 Spotřeba vepřového masa (kg/os/rok)

Rok	Maso celkem na kosti	Z toho vepřové maso	Podíl spotřeby vepřového masa k masu celkem (%)
2012	77,4	41,3	53,4
2013	74,8	40,3	53,9
2014	75,9	40,7	53,6
2015	79,3	42,9	54,1
2016	80,3	42,8	53,3
2017	80,3	42,3	52,7
2018	82,4	43,2	52,4
2019	83,2	43,0	51,7
2020	84,0	43,4	51,7

Pramen: ČSÚ

Spotřeba vepřového masa

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Spotřeba vepřového masa **kg/osobu/rok**

Rok	Maso celkem na kosti	Z toho vepřové maso	Podíl spotřeby vepřového masa k masu celkem (%)
2012	77,4	41,3	53,4
2013	74,8	40,3	53,9
2014	75,9	40,7	53,6
2015	79,3	42,9	54,1
2016	80,3	42,8	53,3
2017	80,3	42,3	52,7
2018	82,4	43,2	52,4
2019	83,2	43,0	51,7
2020	84,0	43,4	51,7
2021	86,0	44,6	51,9

Zdroj: ČSÚ

Výroba a spotřeba drůbeží maso

Bilance výroby a spotřeby drůbežího masa (tis. t ž. hm.)

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počáteční zásoba	8,6	8,4	7,8	6,8	5,9	6,2	7,9	5,7	4,8	4,1
Produkce	236,8	241,7	235,0	236,8	239,0	247,4	251,6	260,1	265,7	270,0
Dovoz	120,2	148,9	139,4	147,7	179,1	182,3	164,6	170,4	167,2	173,4
Domácí spotřeba	323,3	348,4	331,9	341,2	370,5	374,9	382,2	399,0	407,2	416,4
Vývoz	33,9	42,8	43,5	44,2	47,3	53,1	36,2	32,4	26,1	24,9
Konečná zásoba	8,4	7,8	6,8	5,9	6,2	7,9	5,7	4,8	4,1	6,0
Podíl v % dovoz/spotřeba	36,1	42,7	42,0	43,3	48,3	48,6	43,1	43,4	40,9	41,6
Soběstačnost	73,2	69,4	70,8	69,4	64,4	66,0	65,8	65,2	65,2	64,8

Pramen: Rezortní statistika MZe, ČSÚ a ÚZEI

Výroba a celková spotřeba drůbežího masa v ČR (tis. t ž. hm.) v letech 2011–2020

Výroba a celková spotřeba drůbežího masa v ČR (tis. t ž. hm.) v letech 2011–2020

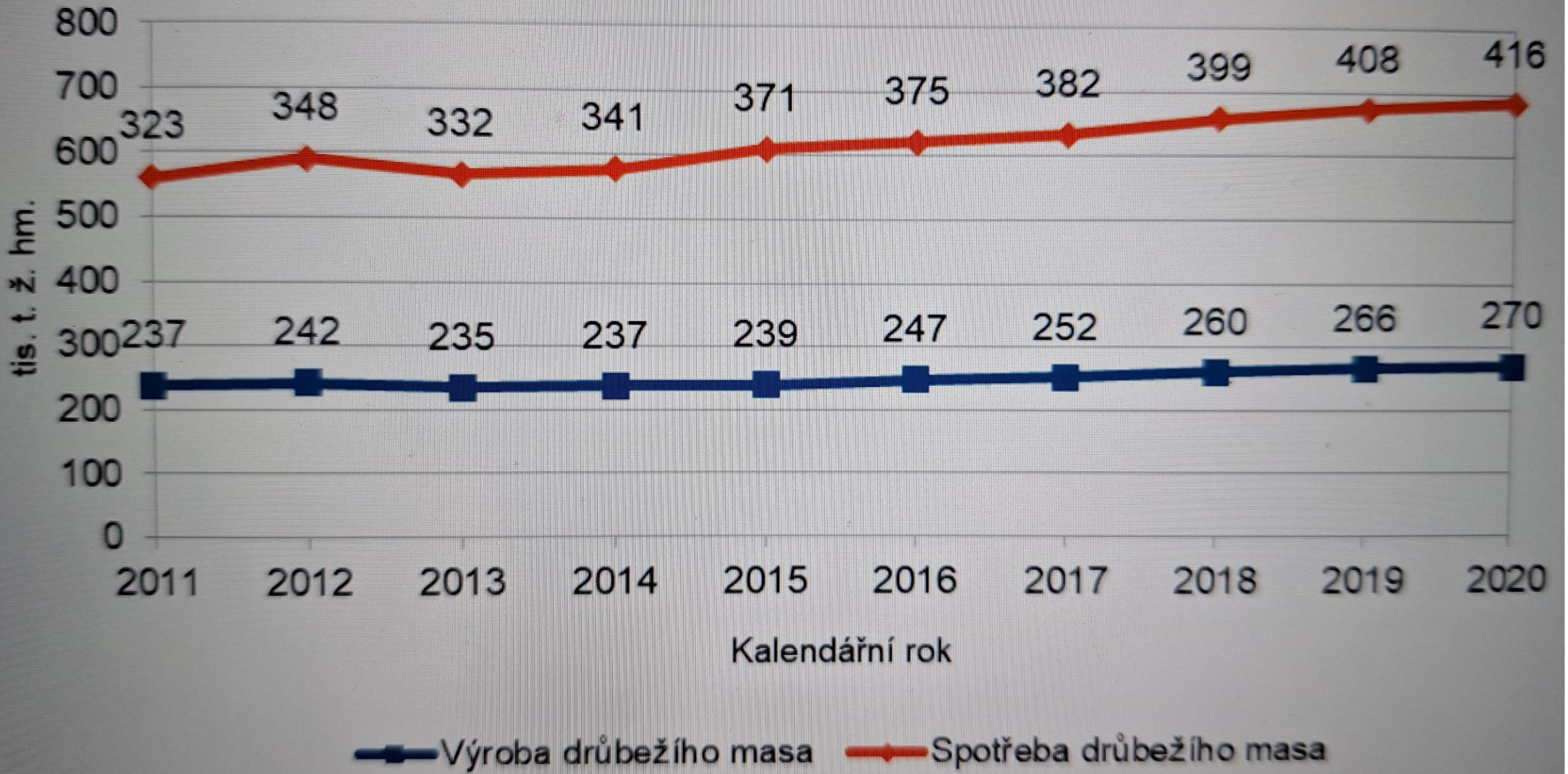

Pramen: Rezortní statistika MZe, ČSÚ

Celková spotřeba **masa v ČR** 2022

- Celková spotřeba **masa v hodnotě na kosti** se snížila o 3,1 kg (-3,6 %).

- K poklesu spotřeby došlo u všech druhů mas:
- u **vepřového masa** o 0,6 kg (-1,4 %),
- u **hovězího masa** o 0,6 kg (-6,6 %)
- u **drůbežího masa** o 1,7 kg (-5,8 %).

Soběstačnost ČR v produkci masa

- V roce 2022 byla Česká republika **soběstačná** pouze ve výrobě hovězího a telecího masa (108,0 %).

Vývoj jednotlivých cen zemědělských výrobců jatečného skotu v letech 2012–2022

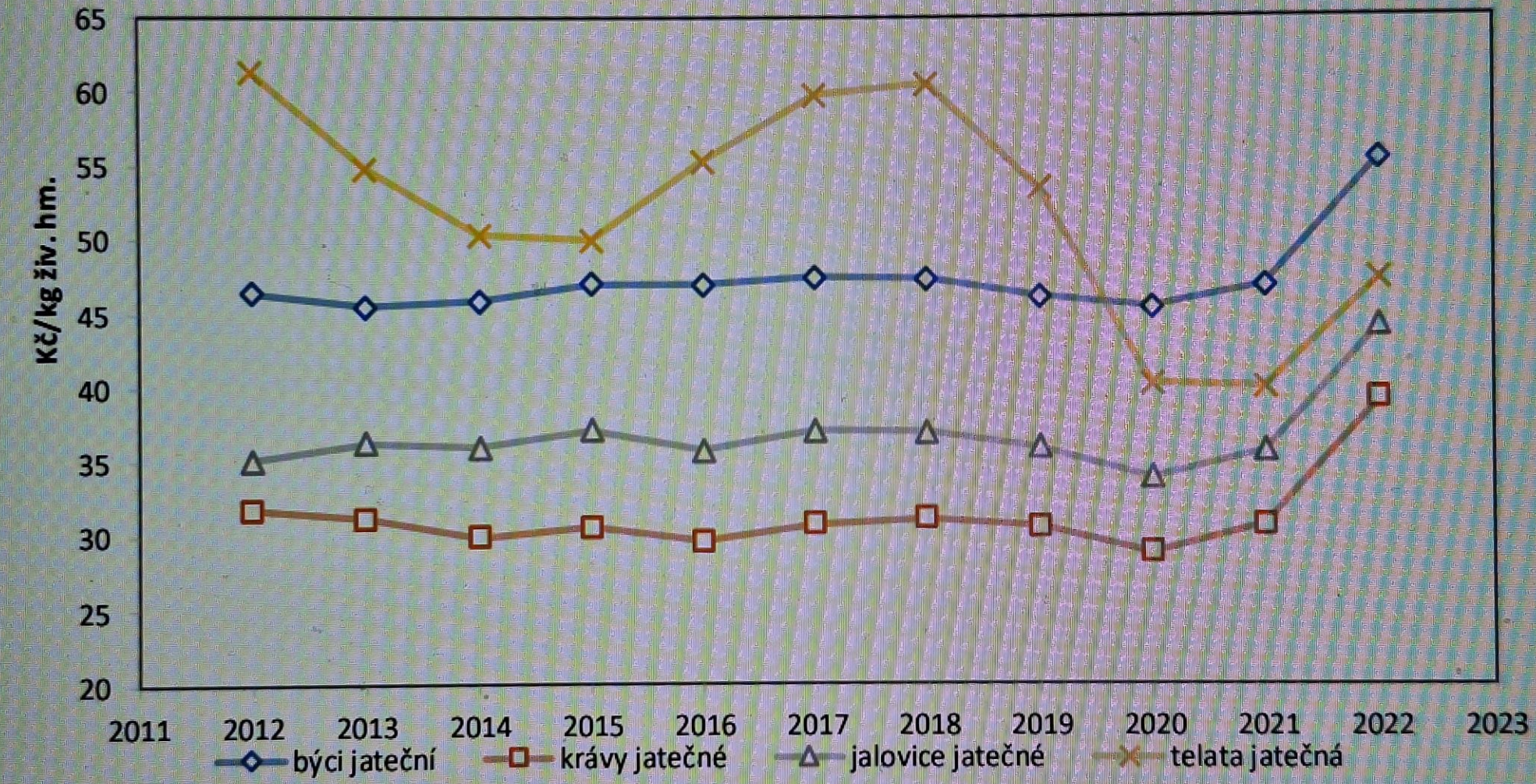

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Rok 2022 obsahuje údaje pouze z období leden–září

Cena hovězího masa v ČR

- Průměrná cena zemědělských výrobců za jatečné krávy se v roce 2021 oproti roku 2020 zvýšila o 6,5 % na 30,66 Kč/kg živ. hm.
- V roce 2021 dosáhla průměrná cena zemědělských výrobců jatečných býků 46,84 Kč/kg živ. hm.
- V porovnání s rokem 2020 došlo k jejímu nárůstu o 3,2 %.
- Z dostupných dat pro rok 2022 vyplývá, že ceny opět meziročně vzrostly.

Trh s vejci

Světová produkce vajec

- Největšími celosvětovými producenty vajec je:

✓Čína (v roce 2019 její produkce činila 42,9 % z celosvětové produkce vajec),

✓USA,

✓Indie

✓a Mexiko.

- Největším celosvětovým exportérem konzumních vajec je Nizozemí, největším importérem pak Německo.

Produkce vajec ve světě v letech 2000–2019 (mil. t)

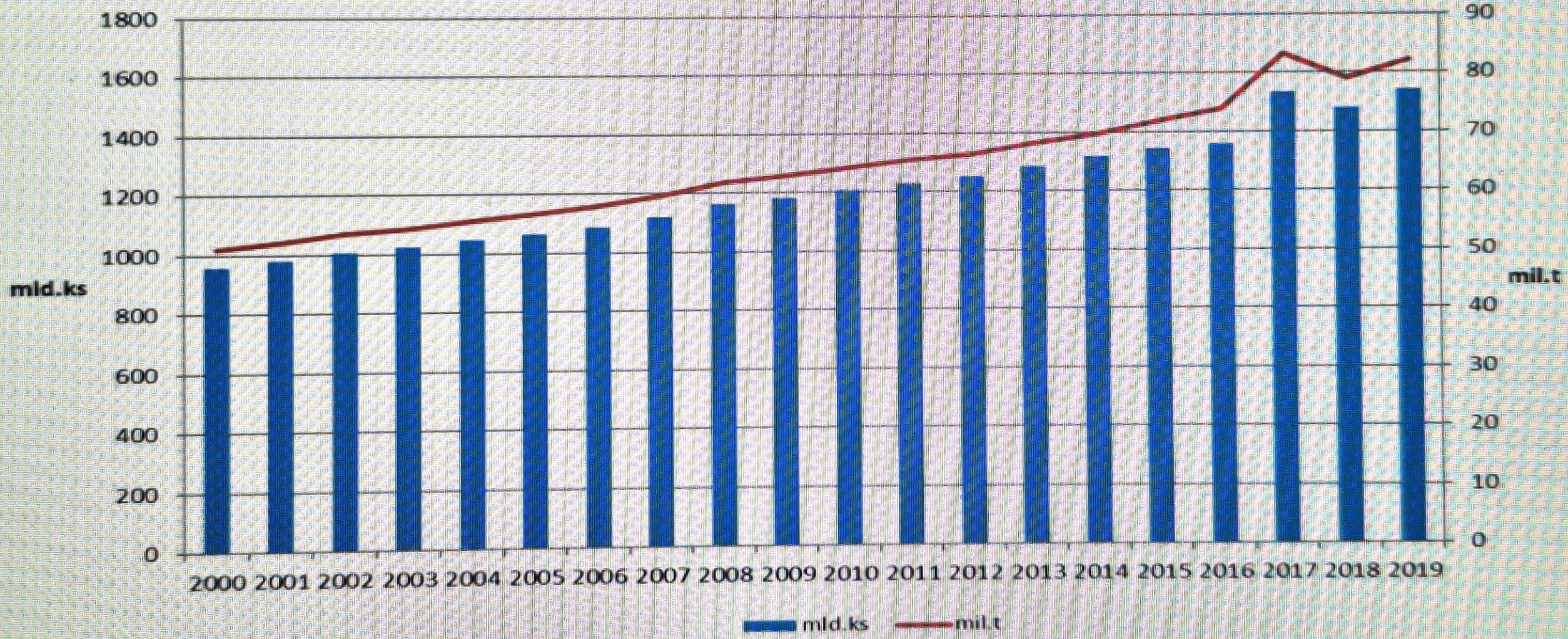

Pramen: publikace FAO, Statista, 2021

The egg – A global food

Per capita Annual Egg consumption (2020)

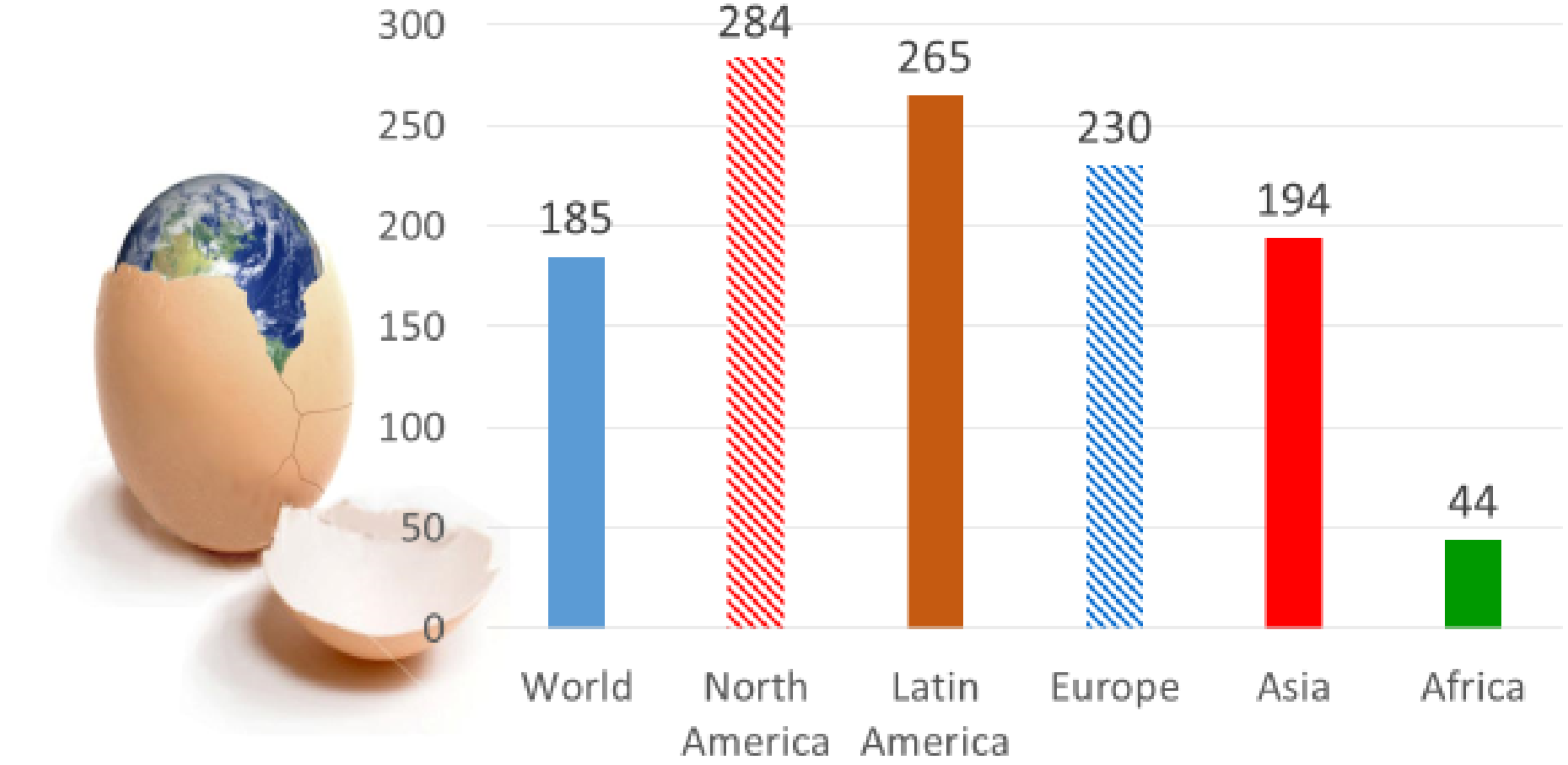

Source: Values estimated from FAOSTAT, accessed 17.02.2022 http://faostat.fao.org/

Produkce vajec v EU

- EU je hned po Číně největším producentem vajec na světě.
- Země EU mají na světovém trhu s vejci významný podíl. Produkce vajec EU plně pokrývá poptávku a převažující vývoz vajec nad dovozem zajišťuje kladné saldo zahraničního obchodu se třetími zeměmi.
- Soběstačnost EU ve výrobě vajec byla 102 %.

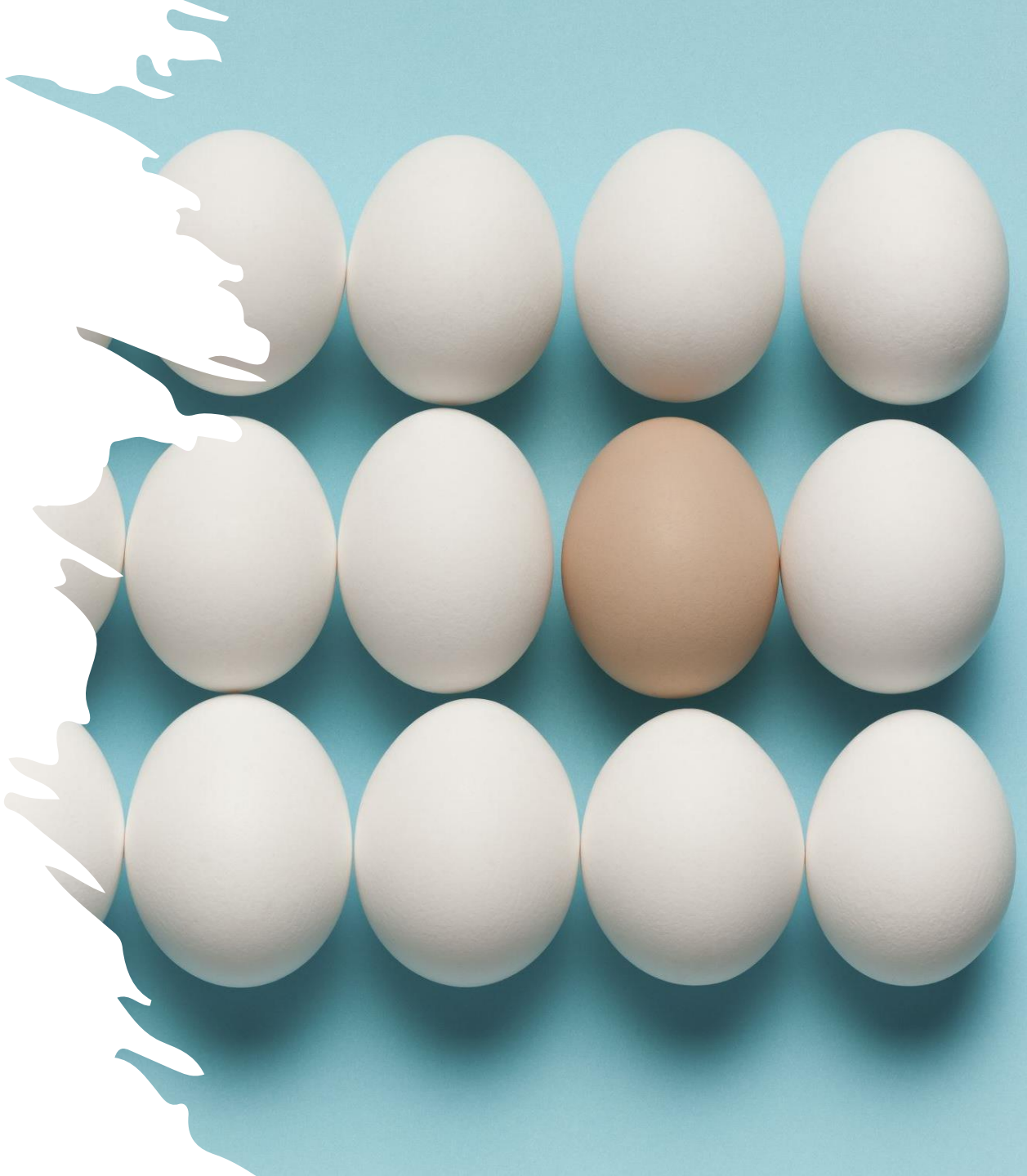

Produkce vajec v EU

- Největšími producenty vajec v roce 2019 byli Francie, Německo a Španělsko – v roce 2019 vyprodukovali téměř 40 % z celkového objemu vyprodukovaných vajec v EU.
- V roce 2020 se celková produkce vajec v EU mírně zvýšila a celková spotřeba vajec dosáhla 6,2 mil. t., soběstačnost EU ve výrobě vajec byla 102 %.

Dovoz vajec do EU

- V roce 2020 probíhal především

✓z Ukrajiny (54,8 % z celkového dovozu vajec do EU),

✓USA (19 % z celkového dovozu vajec do EU)

✓a Argentiny (7,4 % z celkového dovozu vajec do EU).

- V roce 2020 se výrazně zvýšil dovoz vajec do EU z Argentiny (+ 33,6 %)

Spotřeba vajec v EU 2022

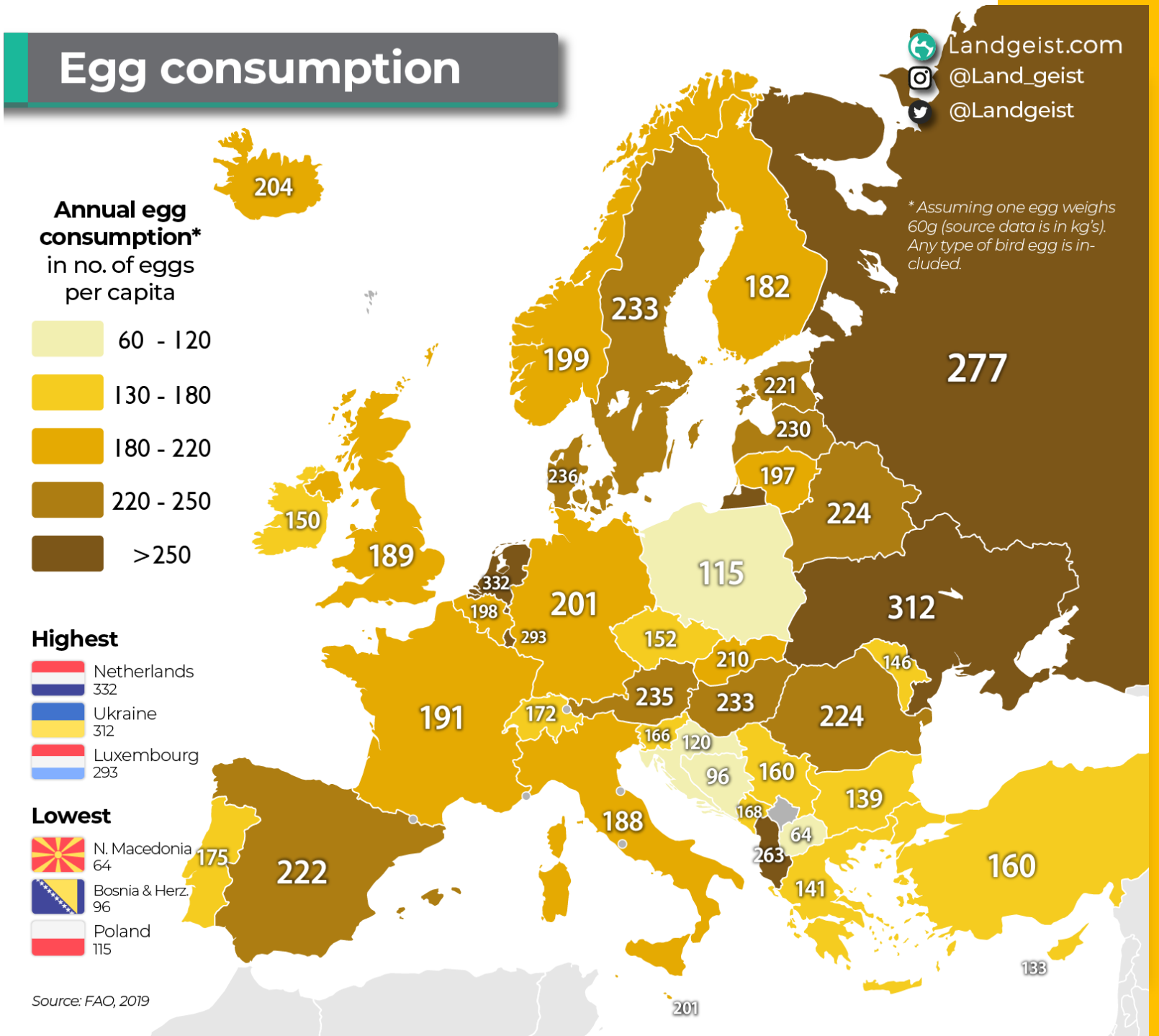

Production of eggs for consumption, EU, 2013-2021

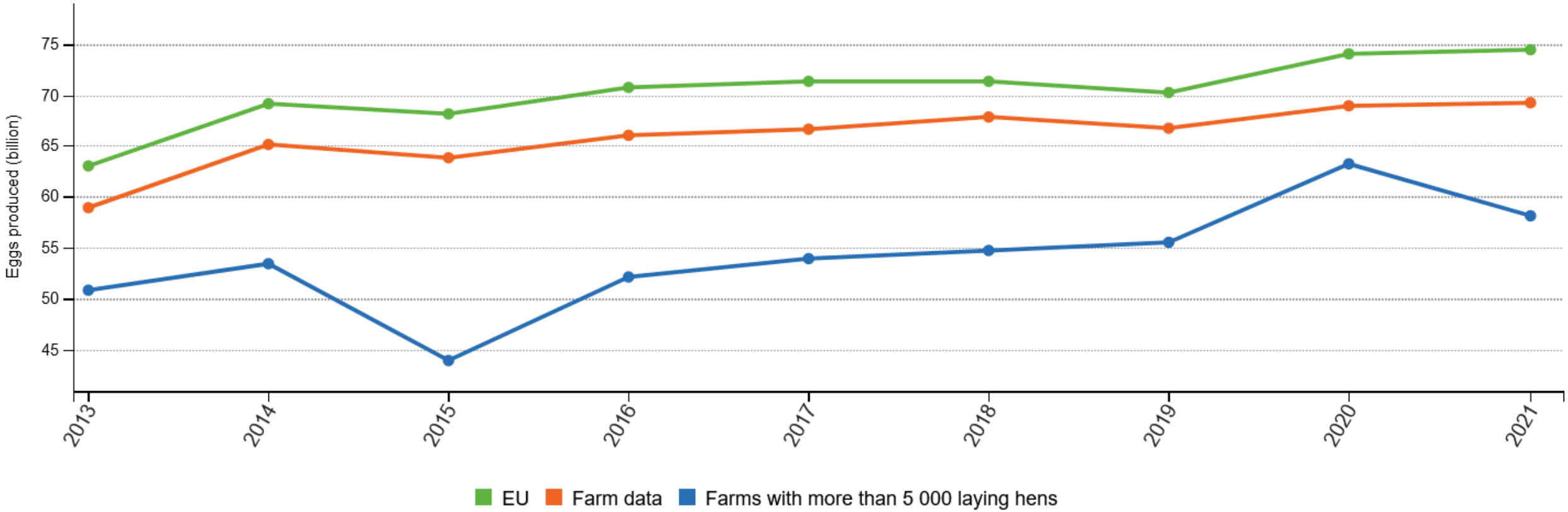

EU value includes 23 Member States (data not available for Greece, Italy, Netherlands and Austria).

Farm data: without Denmark, Finland and Sweden.

Source: Eurostat (apro_ec_egghen)

eurostat

Produkce a spotřeba vajec v ČR

Snáška konzumních vajec v ČR

(včetně dopočtu domácností, 2002–2022)

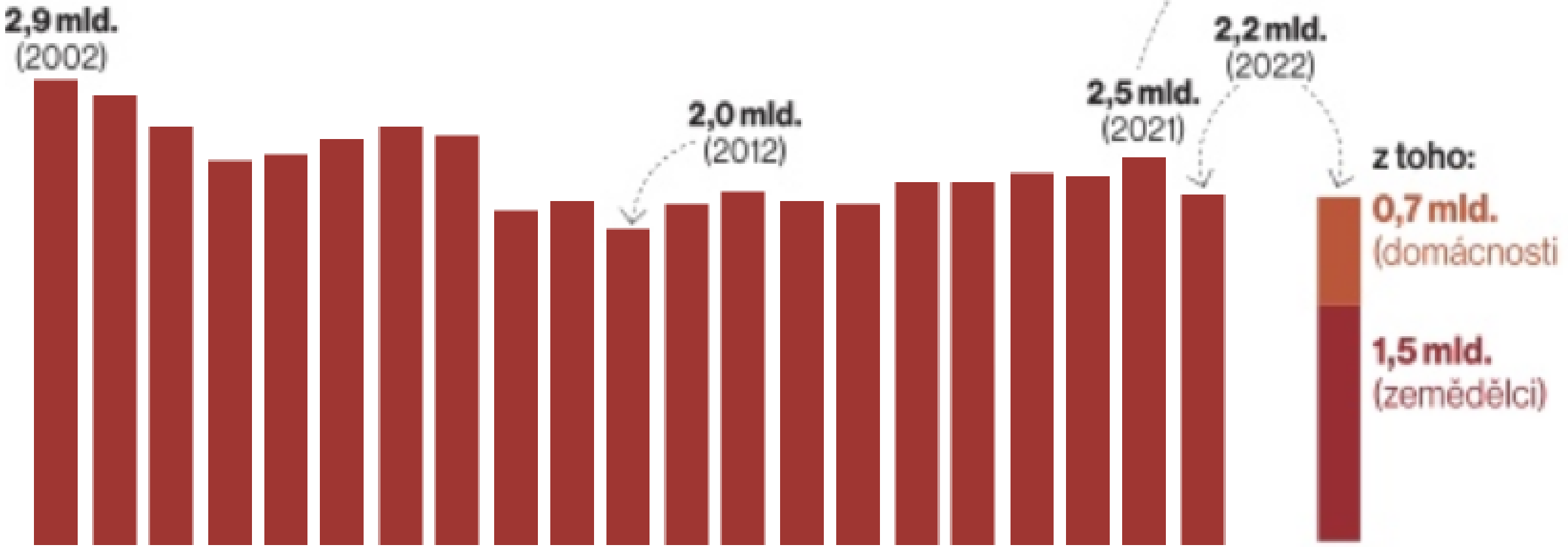

Spotřeba vajec v ČR

Spotřeba vajec na obyvatele a rok

Rok	Kusy
2011	254
2012	245
2013	243
2014	255
2015	255
2016	249
2017	254
2018	263
2019	261

Pramen: ČSÚ

Poznámka: přepočet MZe spotřeby vajec ČSÚ na ks koeficientem – 1 kg = 17,4 kusů

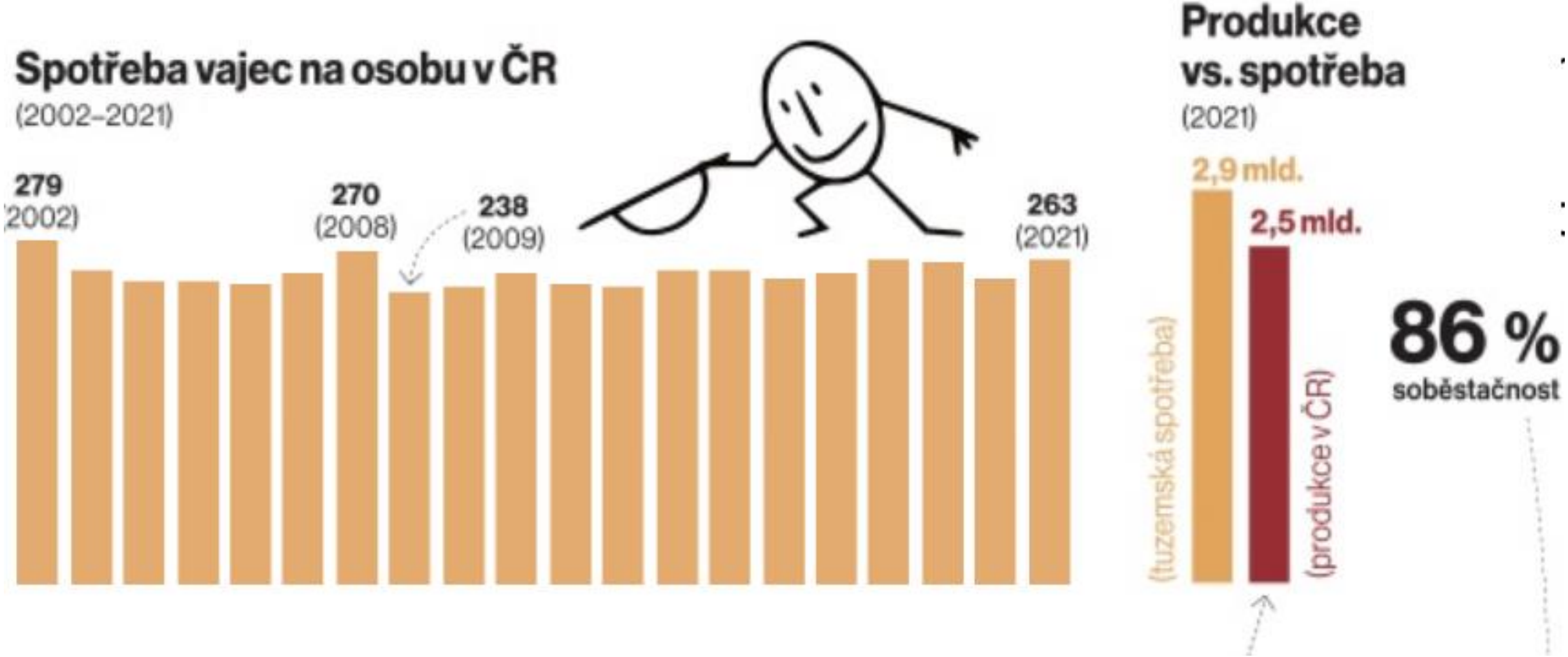
Spotřeba vajec na osobu v ČR
(2002–2021)
279
(2002)
270
(2008)
238
(2009)
263
(2021)
Produkce
vs. spotřeba
(2021)
2,9 mld.
2,5 mld.
(tuzemská spotřeba)
(produkce v ČR)
86 %
soběstačnost

Dovoz vajec do ČR

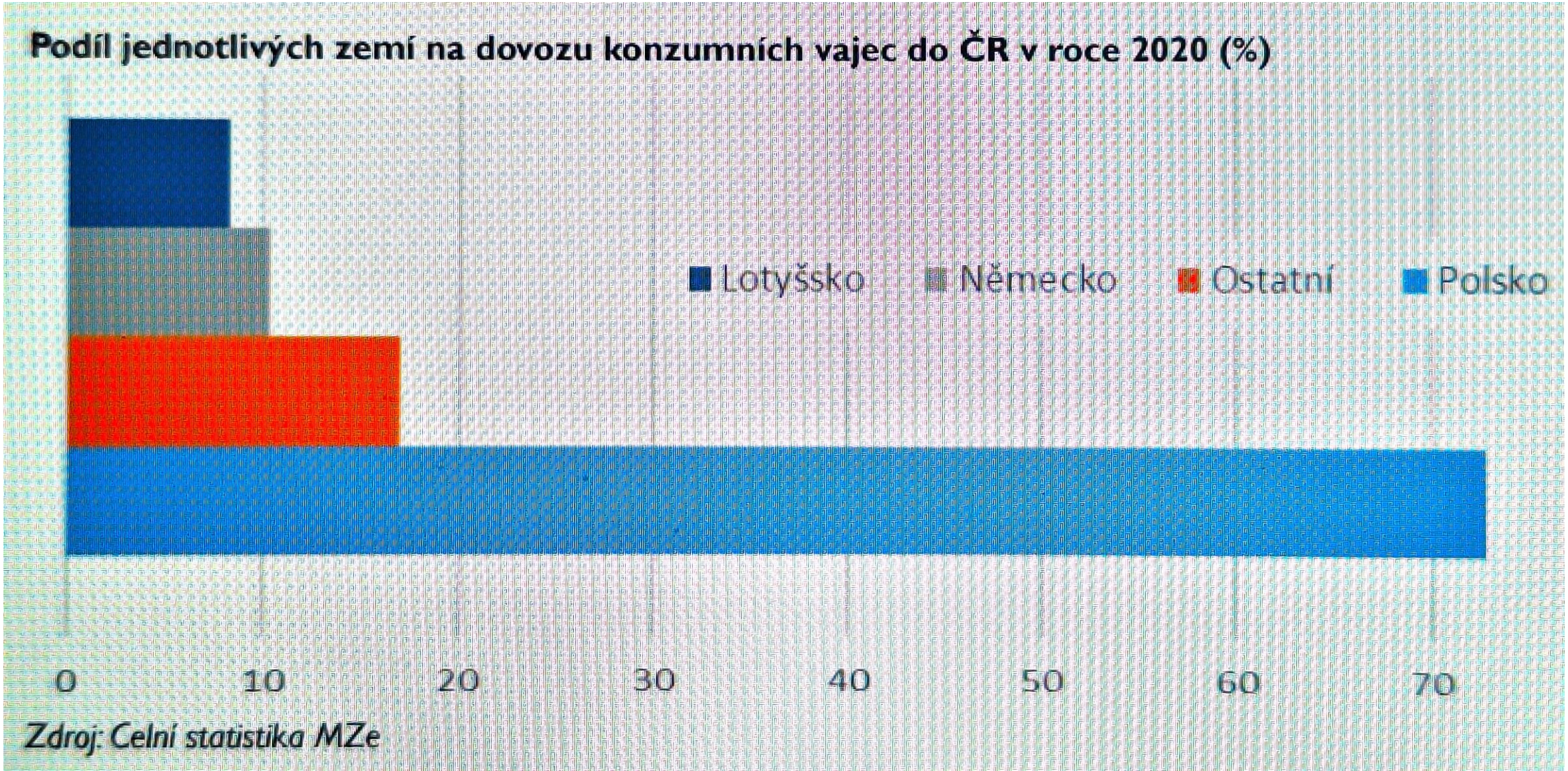

Vývoz vajec z ČR

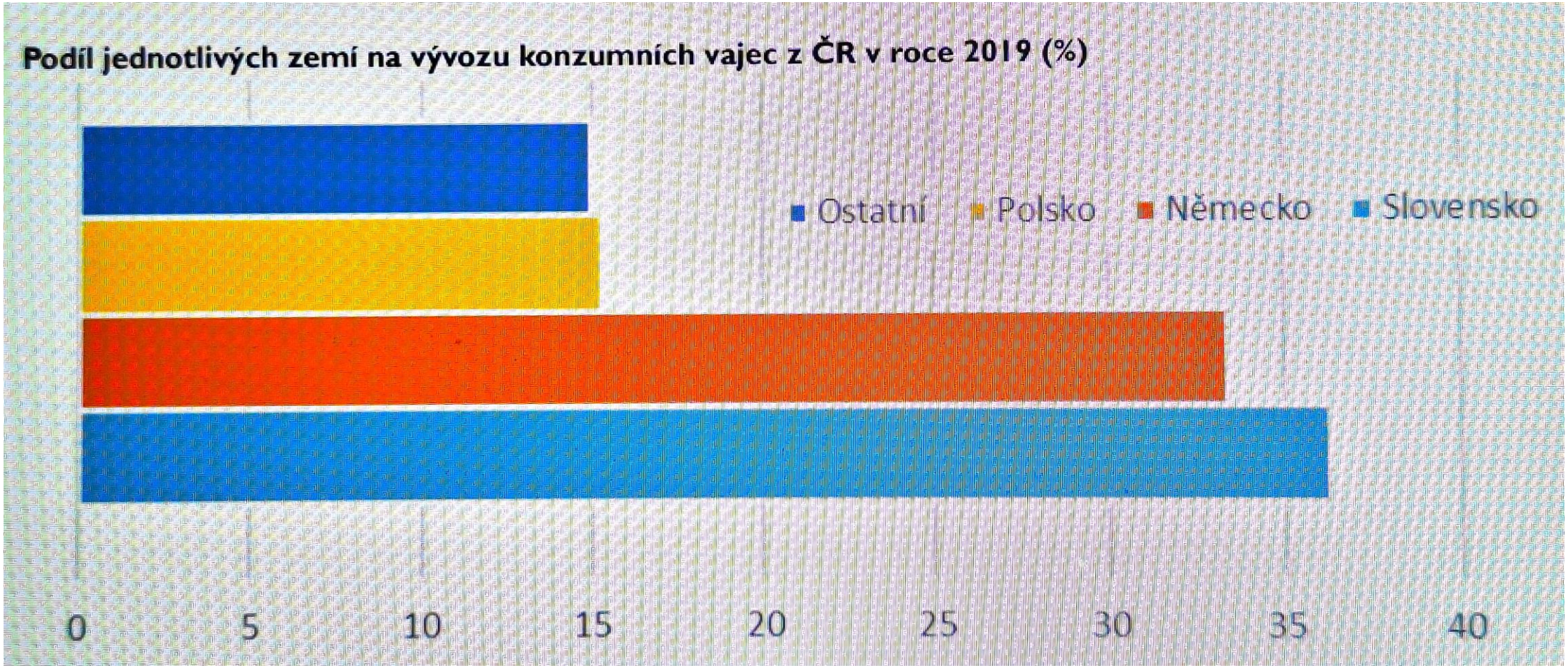

Cena vajec v ČR

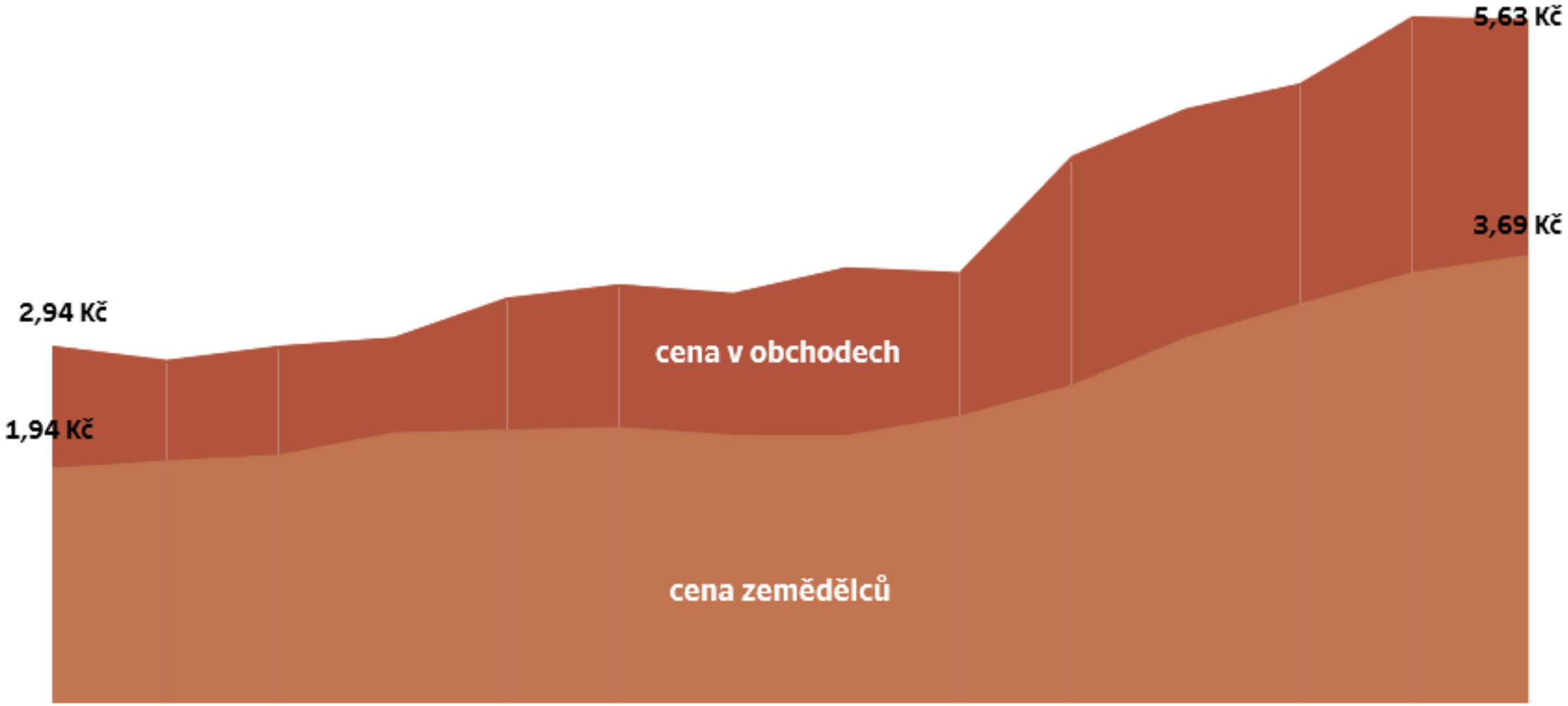

Zdroj: ČSÚ

Spotřeba tuků

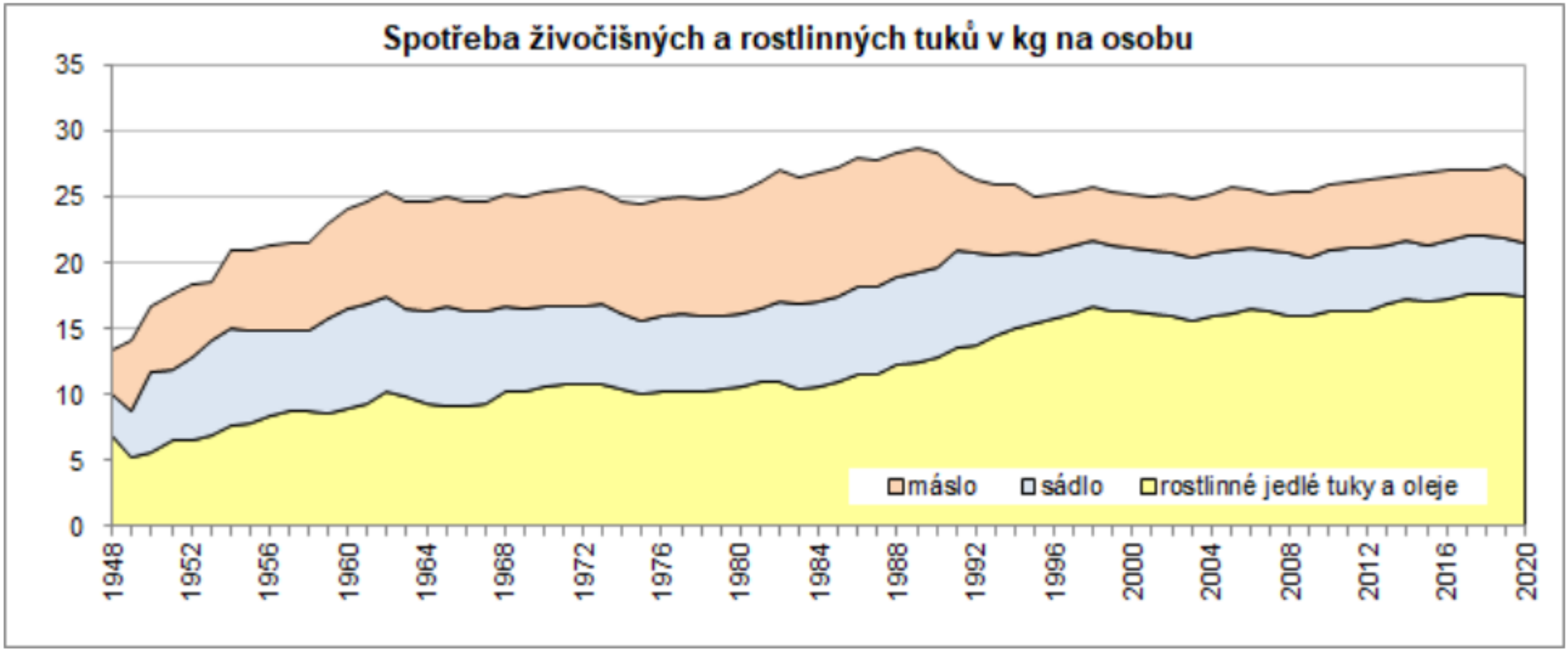
Spotřeba živočišných a rostlinných tuků v kg na osobu
35
30
25
20
15
10
5
0
1948
1952
1956
1960
1964
1968
1972
1976
1980
1984
1988
1992
1996
2000
2004
2008
2012
2016
2020
máslo
sádlo
rostlinné jedlé tuky a oleje

Spotřeba **olejů a tuků**

- V roce 2020 snížená spotřeba olejů a tuků (-2,8 %) byla způsobena menším zájmem o máslo, sádlo i rostlinné tuky a oleje.

- V roce 2022 došlo meziročnímu **poklesu o 0,5 kg** (-2,0 %) došlo u spotřeby olejů a tuků, což bylo způsobeno nižší spotřebou:
- sádla o 0,2 kg (-3,8 %);
- rostlinných jedlých tuků a olejů o 0,2 kg (-1,4 %).

Děkuji za pozornost!